

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7,
Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocanova ulica 2,
— Telefon št. 190.
Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto
78.180, Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopis se ne vračajo

VAŽEN BONNETOV GOVOR

Francoski zunanji minister o aktualnih mednarodnih političnih problemih — Prijateljstvo z Anglijo temelj francoske politike

Pariz, 19. dec. br. V poslanski zbornici je danes podal zunanji minister Bonnet ob priliki razprave o proračunu zunanjega ministrstva ekspozé o francoski zunanji politiki in o aktualnih mednarodnih vprašanjih. Za sejo je vladalo zaradi tega veliko zanimanja. Navzoči so bili vsi poslanci, nabito polni pa sta bili tudi diplomatska in novinarska loža.

Anglija in Francija

Poročevalec finančnega odbora je v svojem poročilu zahteval, naj zunanje ministrstvo posveča več pozornosti neprijateljski propagandi v Franciji in njenih kolonijah. To vprašanje so podčrtali tudi drugi govorniki, nakar je povzel besedo zunanji minister Bonnet, ki je v obširnem govoru zavzel stališče k vsem perečim problemom francoske zunanje politike. Takoj v uvodu je naglasil, da ostane francosko-angleško zavezništvo temelj francoske zunanje politike ter je danes krepkejši kot kdaj prej. Če bi katera izmed obeh držav postala žrtev neizvane napada, ji bo druga z vso svojo oroženo silo prihitela na pomoč, ker je razmerje med angleškim in francoskim narodom tako prišrčno, da sega daleč preko okvira običajnih obveznosti.

V zvezi s tem je Bonnet omenil tudi nedavni sestanek francoskih in angleških državnikov v Parizu in Londonu ter naglasil, da francosko-angleško sodelovanje od takrat ni niti najmanj popustilo. Anglija in Francija slej ko prej stremita za tem, da se ohrani in okrepi splošni mir. Bonnet je izrazil priznanje Chamberlainu za nje-

gova miroljubna prizadevanja in koristne pobude.
Govoreč o nedavnem obisku nemškega zunanjega ministra Ribbentropa in o podpisu francosko-nemške izjave je Bonnet podčrtal pomen tega dogodka. Ta izjava ima namen, da se vsa sporna vprašanja med Francijo in Nemčijo uredijo na miren način. Ni ga Francoza, ki ne bi razumel pomena tega dogodka za mir v Evropi, ki bo popolnoma zavarovan, če bo prišlo do sporazuma med Parizom in Berlinom.

Francija ne odstopi niti pedi zemlje Italiji

Nato se je Bonnet dotaknil najbolj perečega vprašanja, to je razmerja med Francijo in Italijo. Naglasil je, da si je Francija z enako dobro voljo prizadevala ustvariti normalne odnose tudi z Italijo. Oba naroda sta si zelo blizu tako po svoji zgodovini, kakor po svoji kulturi. Tembolj je bila vsa Francija presenečena zaradi demonstracij v italijanskem parlamentu. Pred vso zbornico moram ponoviti, kar sem rekel že v zunanje političnem odboru: Italijanska vlada je francoskemu poslaniku v Rimu svečano zagotovila, da ne prevzame odgovornosti za te demonstracije, ki niso v skladu z uradno politiko Italije. Francoska vlada je vzela to izjavo na znanje, toda pred vsem svetom izjavlja Francoska vlada ne bo nikdar pristala na kaka pogajanja, ki bi šla za tem, da odstopi le samo eno ped francoskega ozemlja Italiji. Vsak poizkus, da bi se taka prizadevanja uresničila, bi utegnil roditi spopad

z orožjem. To velja tako za Tunis, kakor za Korziko, Savojo, Somalijo in za vsa druga francoska ozemlja. Zbornica je sprejela te odločne besede zunanjega ministra z dolgotrajnim in viharim odobravanjem.

Židovski problem

Bonnet je nato govoril o vprašanju židovskih beguncev in izjavil, da je Francija do sedaj dala zatočišče že 200.000 beguncem ter je pripravljena storiti še več. Jutri bo osnovan poseben medverski odbor, ki bo podpiral merodajne činitele, zlasti pri preskrbi otrok beguncev. Francija bi samo želela, da bi tudi druge države pokazale toliko dobre volje.

Vojna v Španiji

Kar se tiče Španije, ostane francoska vlada zvesta politiki nevmešavanja, ker je prepričana, da se bo državljanska vojna v Španiji hitro končala, če bodo tudi druge države prepustile španskemu narodu, da si sam uredi svoje zadeve. Francija vztraja slej ko prej na tem, da se izvedejo sklepi in načrti londonskega načrta za nevmešavanje, ki so bili sprejeti od vseh prizadetih držav.

Svoj govor je Bonnet zaključil z zagotovilom, da Francija ne bo opustila nobene prilike, da pospešuje zблиžanje med narodi ter da pomaga pri odstranitvi vsega, kar ovira uspešno mednarodno sodelovanje.

Zbornica je sprejela izjavo zunanjega ministra z dolgotrajnim odobravanjem ter je nato soglasno odobrila proračun zunanjega ministrstva.

Oboroževanje Anglije in Francije na morju

London, 19. dec. AA. Danes je izšel mornariški letopis s podatki o stanju britanske vojne mornarice glede na enote, ki so v gradnji ali se pa opremljajo z orožjem. Letopis navaja vse enote vojne mornarice, tako dominionske, kakor velkobritanske. Njih seznam kaže tole sliko: število linijskih ladij, zgrajenih 12. v gradnji 7; križark tri in 0; križark velike tonaže 15 in 0; lahkih križark 46 in 20; maticnih ladij za letala 6 in 5; rušilcev 167 in 32; podmornic 54 in 15; pomožnih ladij 85 in 10; manjših ladij 16 in 11. Gradbeni program bo končan v teku proračunskega leta 1941/42.

Pariz, 19. dec. w. Minister vojne mornarice Champinchi je izjavil novinarjem, da bo Francija v letu 1939 zgradila 45 novih vojni ladij s skupno 355.700 tonami. Skupno z onimi vojnimi ladjami, ki so se začele graditi letos, bo Francija zgradila 130 novih modernih vojni ladij, med njimi: 4 oklopne križarke po 35.000 ton, 2 maticni ladij za letala po 18.000 ton, 3 lahke križarke po 8.000 ton ter večje število torpednih rušilcev in podmornic.

Litva in Nemčija

Kovno, 19. dec. o. Kakor poroča »United Press«, je novi litovski zunanji minister Urbšys izjavil novinarjem, da je Litva pripravljena ugoditi nemškim zahtevam po avtonomiji klajpedskih Nemcev, kakor jo določa klajpedski statut, vsak poizkus, da bi Litvo gospodarsko ali politično podjarmila, pa litovska vlada odklanja. Novi litovski poslanik v Berlinu bo pričel razgovore za rešitev klajpedskega vprašanja Glasovi o odstopu klajpedskega ozemlja Nemčiji so povsem neutemeljeni. Nemčija ni nikoli zahtevala od Litve več, kakor je priznava v klajpedskem statutu, in ni verjetno, da bi zahtevala odstop klajpedskega ozemlja. Tudi glasovi o možnosti carinske unije Nemčije in Litve so izmišljeni. Ako se izvzame klajpeda, so nemško-litovski odnosi popolnoma zadovoljivi.

Nemške lekcije Rumuniji

Berlin, 19. decembra. o. Razpravljajoč o položaju v Rumuniji po ustanovitvi nove vsedržavne stranke, primerja »Der Angriff« Rumunijo z Avstrijo v času kancelarja dr. Schuschnigga. Tudi v Avstriji je bila osnovana enotna fronta, prvi Gëbbelsovo glasilo, ki je imela za nalogo uničenje nacizma. Po več letih se je ugotovilo, da je kljub temu postala fronta nacizma močnejša. Države, v katerih se dogajajo politični umori in izvršuje teror, ne bodo ozdravele, dokler ne bodo prevladale sile, ki niso nastale z dekreti, temveč so izšle iz življenjskih virov naroda.

General Antonescu ni izvršil samomora

Pariz, 19. decembra. o. »Ordre«, ki je dobro poučen o rumunskih zadevah, poroča, da je general Antonescu, ki je bil pred kratkim odstavljen kot armijski general in nato aretiran ter je bil pristaja »Železne garde«, izvršil samomor.

Bukarešta, 19. decembra. AA. Havas: Rador poroča: Glasovi, ki se širijo v tujini, da bi bil general Antonescu, ki so ga pred kratkim odstavlili kot poveljnika nekake bucareškega armadnega zbora, izvršil samomor, so brez podlage.

Zopetno poslabšanje papeževga zdravja
Vatikan, 19. dec. a. Papežev zdravje zbujajo nove skrbi, ker se je zopet poslabšalo po večeršnjih naporih in dolgem govoru pri slavnostni otvoritvi pontifikalne akademije.

Volitve na Slovaškem

Pri nedeljskih volitvah v prvi slovaški avtonomni parlament je dosegla Hlinkova avtoritarna stranka skoro stoo odstotni uspeh

Praga, 19. dec. d. V Slovaški so bile večer prve volitve v zakonodajni deželni zbor. V javnosti so jim posvečali veliko pozornost, tembolj ker so pričakovali, da bo po prestanih volitvah prenehala agitacija proti Čehom na Slovaškem, ki je bila v veliki meri posledica demagoške predvolilne agitacije.

Bratislava, 19. dec. AA. ČTK: Predsednik slovaške vlade Tiso je snočil izjavil po radiu med drugim, da je na Slovaškem glasovalo 98% prebivalstva za vlado. Ta rezultat presega sleherno pričakovanje. Obenem je pa dokaz, da slovaški narod odobrava vladavino, ki vlada danes na Slovaškem. Slovaška vlada je dobila kar največjo podporo in odobritev svoje politike, kakršne ni bila zadnje čase deležna nobena vlada. Vlada je zedinila narod, in je pripravljena na vsako žrtev zanj. V tem smislu vodi življenje Slovaške po božjem zakonu. Imamo parlament, je končal Tiso, ki ima po takšni izvolitvi popolno zakonito moč, da lahko govori v imenu naroda in izdaja zakone. Končati se morajo vsi individualni poskusi in nihče ne sme ničesar ukreniti na lastno pest. Deželni zbor bo sprejel zakone in vsi se jim bodo morali pokoriti.

Bratislava, 19. dec. AA. DNB: Pri volitvah za slovaški deželni zbor so v Bratislavi oddali vsega skupaj 69.486 glasov, med njimi 66.127 to je 98% »da«. V Nitri je volilo 11.093 oseb, med njimi 11.008 »da«. V Ružomberku, rojstnem kraju pokojnega Hlinka, je volilo »da« 7740, »ne« pa samo 46. V Trnavi je volilo 13.369 volilcev, med njimi 13.117 »da«.

Bratislava, 19. dec. h. Uradno poročajo, da je dobila slovaška ljudska stranka pri večeršnjih volitvah v prvi slovaški avtonomni parlament 1.263.700 glasov, to je 98 odstotkov. Ker pride na vsakih 20.000 glasov po en poslanec, bo šel prvi slovaški parlament 63 poslancev. Od teh je 60 Slovakov, dva Nemci in en Madžar, dočim v slovaškem parlamentu ne bo niti enega Čeha.

ČOS proti razpustu Sokola na Slovaškem

Praga, 19. dec. h. Starešinstvo ČOS je imelo večer sejo, na kateri je bilo sklenjeno dostaviti osrednji vladi, slovaški av-

tonomni vladi ter češki in slovaški javnosti spomenico, v kateri protestira ČOS proti razpustu in zaplembi premoženja Sokola na Slovaškem. Spomenica navaja, da se Sokolstvo v večini evropskih držav svobodno razvija in niti Nemčija ne ovira njegovega delovanja. V Srednji Evropi je edino Madžarska prepovedala delovanje Sokola. Sokolstvo je doprineslo dovolj žrtev za osvoboditev čel. naroda in gotovo ni zaslužilo takega postopanja.

Omiljenje napetosti med ČSR in Madžarsko

Praga, 19. decembra. d. V razmerju med Češkoslovaško in Madžarsko je nastopilo znatno omiljenje napetosti, kar je zasluga novega madžarskega zunanjega ministra Csakyja. Ustavljena je bila madžarska propaganda v tisku in po radiu proti Češkoslovaški, zlasti pa proti Karpatski Rusiji.

Zadovoljstvo v Nemčiji

Berlin, 19. dec. h. Uspehu slovaške vlade pri večeršnjih volitvah posveča nemški tisk veliko pozornost in zlasti podčrtava, da so Nemci strnjeno glasovali za kandidate vlade. Po pisanju nemških listov pomeni večeršnja volilna zmaga slovaške vlade uspeh avtonomistične ideje pokojnega Hlinka.

Angleški komentar

London, 19. decemb. h. Pod naslovom nemški načrti v Vzhodni Evropi objavlja »Daily Telegraph« uvodnik, v katerem se bavi z večeršnjimi volitvami na Slovaškem ter piše, da je s temi volitvami »zaključeno važno razdobje v razvoju nove češkoslovaške republike. Po soglasnih poročilih je bila volilna kampanja na Slovaškem izvedena docela po narodno-socialističnem vzorcu s ciljem, da doseže vlada 100odstotni volilni uspeh. Na Slovaškem je prevzela totalitarno vlogo Hlinkova ljudska stranka, ki je pri zadnjih svobodnih volitvah dobila komaj 30 odstotkov oddanih glasov. Sedaj je ta stranka pod silo razmer prišla v položaj, da je lahko zatrla sleherno opozicijo.

Poljski protest v Pragi

Akcija za ustanovitev Velike Ukrajine povzroča na Poljskem vedno večje vznemirjenje

Varšava, 19. dec. r. Protest poljske vlade v Pragi zaradi pisanja češkoslovaškega tiska v korist Ukrajine je izval živahne komentarje v vsej poljski politični javnosti. Pri tem zlasti podčrtavajo dejstvo, da je istočasno protestiral v Pragi tudi sovjetski poslanik, ki je opozoril na to, da smatra Moskva ukrajinsko propagando v ČSR za neprijateljsko akcijo, napertino proti Sovjetski uniji. Varšavski politični krogi podarjajo, da se varajo vsi oni, ki mislijo, da se bo dala ustanovitev neodvisna Velika Ukrajina na škodo Poljske, Rusije, Rumunije in Madžarske. Kar se tiče Prage, sodijo, da se ČSR po bridkih izkušnjah nedavne preteklosti ne bo dala zavajati v enake pogrožke, ker bi to utegnilo spraviti v vprašanje sam obstoj in bodočnost češkoslovaške republike. To pa bi pomenilo tudi konec prijateljstva s ČSR, ki si ga Poljska iskreno želi.

Pozornost je zbudilo pisanje oficijalnega glasila poljskega zunanjega ministra, ki izhaja pod imenom »Poljska politična informacija«. List se bavi s poljsko protestno noto, ki je bila izročena v Pragi zaradi delovanja gotovih češkoslovaških organizacij ter piše med drugim: Gotovi čel. krogi kljub zadnjim izkušnjam še vedno žive v iluzijah o ustanovitvi neke samostojne Velike Ukrajine, ki bi jo sestavljali deli Rusije, Poljske, Rumunije in Madžarske ter severne Slovaške. Odgovorni voditelji

čel. republike morajo uvideti nevarnost, ki grozi spričo takih aspiracij njihov lastni državi. Bodočnost ČSR bo resno ogrožena, če se odgovorni činitelji ne bodo znali izogniti napak preteklosti.

V zvezi z ukrajinskim vprašanjem spremljajo varšavski politični krogi z napeto pozornostjo tudi obisk italijanskega zunanjega ministra grofa Ciana v Budimpešti. »Gazeta Polska« piše, da bodo razgovori, ki jih bo imel grof Ciano z madžarskimi državniki, izredno važni. Pri tej priliki namenjajo urediti odnose Madžarske do Nemčije in Francije, ker je grof Csaky nedavno naglasil, da želi Madžarska ohraniti dobre odnose tudi s Parizom. Gre za to, da se spravi madžarska politika napram Franciji v sklad s politiko Italije. V stvari gre za to, da se Madžarska zavzame in podpre italijanske zahteve napram Franciji. Italija pa bo podprla madžarske zahteve v pogledu bodoče ureditve Podunavja. V zvezi s tem bodo v Budimpešti razpravljali tudi o odnosih Madžarske do njenih sosedov. To vprašanje živo zanima Italijo, ki želi, da bi Madžarska zlasti z Jugoslavijo vzpostavila čimboljše odnose. Razgovori grofa Ciana v Budimpešti se bodo nanašali tudi na posledice dunajske razsedbe, zlasti pa na vprašanje Podkarpatske Rusije v zvezi z ukrajinskim problemom. Na to vprašanje polaga Poljska največjo važnost.

Dr. Schacht se je vrnil v Berlin

Berlin, 19. dec. AA. Predsednik nemške narodne banke dr. Schacht se je po tridnevnem obisku v Londonu vrnil v Berlin. V Londonu je imel prijateljske razgovore z guvernerjem angleške narodne banke, zraven je imel pa priložnost sestati se tudi z več uglednimi osebnostmi londonske City. O tem je bilo izdano naslednje uradno poročilo:

»Za svojega zasebnega tridnevnega obiska pri guvernerju angleške narodne banke je dr. Schacht razpravljal o celi vrsti vprašanj, izvirajočih iz rečnih kupčijskih zvez med obema zavodoma in o splošnih gospodarskih vprašanjih. Ugibanja tujih listov, da bi bil dr. Schacht govoril o nekem kreditu, so netočna. Drži le to, da je orisal nekatere ideje o načnu, kako bi Nemčija mogla olajšati izseljevanje židov, vendar se iz teh razgovorov ni rodil končen sporazum.

Občinske volitve v poljskih mestih

Varšava, 19. dec. a. AA. Občinske volitve v Varšavi in drugih velikih poljskih mestih kažejo te rezultate: Od 100 mandatov v Varšavi jih je vladna stranka nacionalne unije dobila 38, socialisti 27, Zidje 19 in opozicijska nacionalistična stranka 15. Socialisti so dobili večino v Krakovu in Lodzu, opozicijska nacionalistična stranka je pa dobila večino v Poznanju.

Ogenj v tržaški luki

Trst, 19. dec. c. Nocoj kmalu po 18. je nastal na krovu motorne ladje »Stockholm«, ki je bila zgrajena v ladjedelnici v Trzinu in so jo sedaj dogotavljali v tržaški luki, požar. Ogenj se je silno naglo širil in kmalu zajel ves parnik. Gasilci so takoj prihiteli na pomoč, vendar pa se jim do 22. še ni posrečilo ogenj zadušiti, tako da bo uničen ves parnik. V par dneh bi bila dovršena notranja oprema in parnik izročen nizozemski paroplovni družbi, ki ga je naročila. Kako je ogenj nastal, še ni pojasnjeno.

Osem žrtev požara

Aleksandrija, 19. dec. br. Nenavadna nesreča je zahtevala osem smrtnih žrtev. Egiptovska carinska policija je zaplenila okrog 20 zabojev, ki so prišli iz Evrope in katere so skušali vtihtati v Egipt brez carine. V njih so bili film evropskega in ameriškega izvora. Ko je pčezneje v skladišču skušal neki carinik ogledati zabojev s klavirnim razbiti, je udaril po močnem žebju. Pri tem se je naredila iskra, ki je skočila v film in ga vnela. V hipu se je vnel ves zaboj in za njim še vsi sosedni, par sekund nato je bilo v plamenju že vse skladišče. Osem carinskih uslužbencev je zgorelo, tri pa so rešili s hudimi poškodbami.

Postani član
Vodnikove družbe!

Preokret v Palestini?

Manifestacije arabskih kmetov za Anglijo

Jeruzalem, 19. dec. AA. (Reuter). Okoli 3.000 arabskih kmetov je priredilo v bližini Jata v južnem Hebronu spontane manifestacije kralju in Veliki Britaniji. V pisanem spovedu z angleško zastavo in godbo na čelu so manifestantje korakali od vasi do vasi ter vzklikali Angliji. Na čelu sprevoda so jahali na konjih in kamelah šejki. Pri vasi Jate se je sprevod ustavil in tu je bilo takoj nato veliko zborovanje, na katerem so izrazili lojalnost arabskih kmetov do Velike Britanije. Na zborovanju so bili med ostalimi tudi general Konor, poveljnik mesta v Jeruzalemu, okrajni komisar Jeruzalema in skupina častnikov. Udeležili so se ga dalje tudi Fahrbeji Nashashibi, voditelj arabske stranke narodne obrambe, ter veliko število uglednih šejkov. Eden teh šejkov se je obrnil na poveljnika mesta ter izjavil, da predstavlja 60.000 Arabcev s hebronskih gričev. Izrazil je tudi obžalovanje zaradi zločinskih akcij v Palestini, ter se zahvalil četam, da z uspehom vračajo deželni mir in red. Fahrbeji Nashashibi je tudi izrazil lojalnost arabskih nacionalistov. Priporočil je še, da se bo v kratkem velika večina arabskega prebivalstva pridružila kralju in Veliki Britaniji. General Konor je s krajšim govorom izjavil,

ril na pozdrav šejka, pozdravil navzočne kakor tudi vse tiste, ki se zavedajo, da vlada stoji nad vsem in da jo je treba poslušati. Izrazil je upanje, da bo arabsko prebivalstvo podprlo delo angleških čet, ki imajo za svoj edini cilj, vzpostaviti v deželi red in mir.

Jeruzalem, 19. dec. AA. (Havas). Kot odgovor na zborovanje, ki so ga imeli zmeri Arabci, je priredil vrhovni svet stranke arabske večine tudi javno zborovanje v neki vasi v bližini Jeruzalema, kjer so bili zbrani na skupščini tudi zastopniki Nashashiba. Zborovanja se je udeležilo okoli 10.000 ljudi. Med vstaši, ki so prišli iz bližnjih pobočij Demejanema ter med angleškimi četami je prišlo do spopada. V boju je sodelovalo tudi letalstvo, ki je s strojinicami začelo streljati na vstaše, skrite za zidovi. Boja je trajala tri ure. Vstaši so se umakli proti vasi, ter se poskrili po hišah. Ubilih je bilo okoli 60 vstašev, dva angleška vojak pa sta bila ranjena. Tudi pri ranciji, ki je bila izvršena v Samariji, so se vstaši trdovratno upirali. Pri tej »akciji« je bil ubit en Arabec, dva pa ranjena. Uporniki so poleg tega vrtili v judovsko kolonijo Bejtun. Ubili so okoli 5.000 pomembnih dreves.

Govor brez politik

Proti pričakovanju se Mussolini na Sardiniji ni dotaknil pereh francosko-italijanskih odnosov

Rim, 19. dec. a. Včeraj popoldne je imel Mussolini pri posvetitvi novega občinskega poslopija in rudarskega mesta Carbonije na Sardiniji daljši govor, v katerem je med drugim poudarjal. Danes, 18. decembra, v devetnajstem letu fašistične dobe, beleži edinstven čin posvetitve najmlajše občine kraljevine Italije. Ta občina ima svojo nalogo in bo imela svoj pomen kot svetilnik, ki bo vedno pričal o veliki ustvarjalni in organizacijski sposobnosti fašistične Italije. Ko so prišli pred 12 mesece sem prvi geometri, katerih naloga je bila določiti obseg nove občine, so našli pravo puščavo, nikjer ni bilo človeka, niti hiše, niti poti, niti kaplje vode, toda ta kos gole zemlje vsebuje ogromno bogastvo, italijanski premost, ki ni slabši od inozemskih in ki čaka, da pridejo sem kolone rudarjev. Prvi čas je bila doba pionirjev. Po 12 mesecih težkih naporov šteje Carbonia že 12.000 ljudi in v najkrajšem času jih bo imela 24.000. Ta čudež je s svojo železno voljo ustvaril fašizem in dal nam bo poudarilo za avtoriteto. Nikdar ne bomo pozabili Sardinije, ki nam odpira svoje bogastvo, a najdragocenejši od vsega je sardinjski narod — narod delavcev, neustrašnih borcev, ki so s svojo krvjo zapisali nepozabne in slavne strani italijanske zgodovine. Zadnji dogodki v Carboniji potekajo sporedno s tretjo obletnico zvestobe, ko so italijanske čete in moške v svojem neizmernem patriotizmu posvetili in žrtvovali svoje poročne prstane Italiji. Če je kak narod sposoben za take žrtve, lahko mirno gleda v svojo bodočnost.

Občinstvo je navdušeno vzvikalo Mussolini in čuli so se vzkliti: »Italija! Italija! Tuni!«

Za vse, kar so storili inženjerji, tehniki in delavci, se vam zahvaljujem, je zaključil Mussolini, saj bo vaše delo v korist vsega naroda.

Mussolinijev povratek v Rim

Rim, 19. dec. Mussolini se je ob pol 10. dopoldne vrnil v Rim z električnim vlakom novega tipa. Vlak je prevozil progo iz Neaplja v Rim v slabih poluradi ur. Povprečna hitrost vlaka je znašala 163 km na uro.

Ameriška in angleška pomoč Kitajski

Peking, 19. decembra. a. Stefani: Načelnik štaba japonske vojske na severnem Kitajskem, general Jamasita, je dopisniku agencije Stefani izjavil: Izključena je možnost slehernega uspeha kitajskih čet, ker Japonci poznajo njihovo taktiko in morejo uspešno že v prvi zadušitvi vsak njihov napad. Kitajske komunistične čete se morajo umakniti v nedostopne kraje, ali pa bodo uničene. Sovjetska unija še zmerom daje Kitajski kar največjo pomoč, toda pozimi neprehodne ceste ne dajejo možnosti za dobavo večjih količin vojnega materiala. Pod vodstvom generala Sugijame, ki je pokazal veliko odločnost, se operacije z vsrdnostjo nadaljujejo.

Tri kitajske vlade — v Pekingu za severno, v Nankingu za srednjo in v Kantonu za južno Kitajsko, imajo neprestano pred očmi isti cilj, to je boj proti komunizmu. General meni, da bo Kitajska vselej dobila zvezno vlado.

Tokio, 19. decembra. a. Reuter: Danes dopoldne je zunanjni minister Arita sprejel 50 poročevalcev tujih listov in jim izjavil med drugim:

Nujna je naloga, da se gospodarskemu delovanju drugih držav postavijo meje, ki jih terjajo potrebe narodne obrambe in gospodarske varnosti tistih držav, ki se zgrinjajo okoli novega sistema. Ameriško posojilo Kitajski, namenjeno za pospeševanje trgovine, bi moglo brez-pogojno imeti za posledico nadaljevanje sovražnosti in zato tudi neprijetnosti za druge države, ki so zainteresirane pri kitajskem gospodarstvu. Ameriško posojilo Kitajski bo rodilo nasproten učinek, kakor ga pričakuje USA.

Glede pakta devetih držav o odprtih vratih na Kitajskem je Arita zavzel stališče, da se ne more brez-pogojno izjaviti v novem položaju na vzhodnem Kitajskem, ker se je položaj spremenil.

Angleški kredit Kitajski

London, 19. decembra. a. Havas: Londonski listi pričakujejo, da bo angleška vlada ta teden zavzela svoje stališče glede

Za Italijo še ni prišel ugoden trenutek

Pariz, 19. dec. o. Napovedi glede včerajšnjega Mussolinijevga govora na Sardiniji so bile pogrešne, ker za preciziranje italijanskih zahtev proti Franciji, kakor poudarjajo v službenih krogih, še ni prišel ugoden trenutek. Italijanska vlada nima razloga, da bi začela odkrit spor s Francijo, ker bi morala v tem primeru formulirati v diplomatskih razgovorih svoje zahteve. Nekatere izmed njih, ki imajo realno podlago, bi lahko postale predmet diplomatskih razgovorov, druge, ki so bolj sentimentalnega značaja, pa bi kompromitirale italijansko-francoske odnose in izzvale odkrit spor. Zato Italijanski odgovorni krogi smatrajo za sedaj kot zadostno, da gledajo Italijansko-francosko časopisno polemiko le kot opazovalci in prepuste času, da sam postavi na dnevni red vprašanja, ki bi jih v interesu pomirjenja v Sredozemlju sprožila ena ali druga zainteresirana vlada.

Anglija ne bo odstopila svoje Somalije

London, 19. dec. h. V spodnji zbornici je min predsednik Chamberlain na neko vprašanje odločno demantiral vse vesti, da bi nameravala Anglija odstopiti Italiji angleško Somalijo. Vse take vesti je označil Chamberlain za popolnoma izmišljene in naglasil, da tudi Italija doslej ni dala nikake take pobude. Kar se tiče uprave Sueškega prekopu, je izjavil, da brez pristanka signatarnih držav sploh ni mogoče spreminjati statuta in konvencije iz l. 1908. Tudi v angleško-italijanskem sporazumu je ta konvencija izrecno priznana.

Izgon Italijanov iz Tunisa

Milan, 19. dec. h. Listi poročajo, da je francoski generalni rezident v Tunisu začel izganjati Italijane. V Trappin je prišlo danes 40 izgnancev, po večini dijakov, ki izjavljajo, da je položaj v Tunisu zelo resen.

krštev britanskih interesov na Daljnem vzhodu. Mislijo, da bo v odgovor na nujni apel maršala Čangkajskega o priliki njegove nedavne razgovora z britanskim poslanikom dala kitajski vladi na razpolago pol milijona funtov za sklad o podeljevanju kreditov izvoznim družbam. Na podlagi tega kredita bo britanska vlada mogla dobaviti tovorne avtomobile za ceno, ki bo vezala srednjo Kitajsko. Veliko Britanijo in ki pomeni nova vrata na zahod.

»News Chronicle« pravi: Japonske operacije na Daljnem vzhodu so hudo zadele Hongkong, tako da trgovine in tok velikih rek se ne da tako lahko zajeziti. Za vsako težkočo so sredstva.

»Daily Express« naglašja: Japonska odklonitev ponovnega odprtja Jangceja za tujo plovidbo in metanje polen pod noge mednarodni trgovini sta prepričala britansko vlado, da misli Japonska zapreti vrata vsaki tuji trgovini na Kitajskem in v Mandžukiju. Chamberlain bo vsekar poudaril, da misli Velika Britanija vzeti v obrambo trgovinske pravice drugih držav na Daljnem vzhodu. Dobra metoda bi bila v tem, da se zapro vrata naših kolonij za japonsko trgovino.

Sklicanje japonskega parlamenta

Tokio, 19. decembra. AA. Havas: Japonski parlament je sklican na sejo 24. t. m. Zornja zbornica pa 26. t. m. Otvorili so sejo ob 10. uri zvečer. Obe zbornici bosta 28. t. m. odgodili svoje seje do 20. januarja.

Zbiranje ruskih čet ob mandžurski meji

Tokio, 19. dec. AA. (Reuter). Poveljniki japonskih čet, ki so bile prizadete pri incidentu pri Čangkuferu, poročajo telefonsko iz Curie, da opazujejo na mandžurskih mejah zbiranje velikih oddelkov sovjetskih čet.

Veliki knez Vladimir v Nemčiji

Pariz, 20. dec. a. Včeraj popoldne je bilo v Parizu slovesno zborovanje vseh ruskih društev v inozemstvu. Na zborovanju so najprej počastili spomin pokojnega velikega kneza Kirila obenem pa je bil na vzhodnem delegatom predstavljen njegov sin Vladimir, ki so ga slovesno poglasili za svojega vrhovnega poglavarja. Na slovesnosti so bili številni veliki knezi bivše carske Rusije prav tako pa tudi višji ruski duhovniki z metropolitom Evlogijem na čelu. Metropolit je velikega kneza pozdravil pri vstopu v dvorano, nato pa opravil molitve za uspeh njegovega dela. Predsednik ruskega plemstva v tujini Medeljev je prišel velikemu knezu Vladimiru kot pretendentu na ruski carski prestol v imenu vseh ruskih organizacij v tujini.

Davi je veliki knez Vladimir odpotoval v Amerbach pri Monakovu. Kakor se je zvedelo iz krogov nemškega poslanstva, bo obiskal bivšega nemškega prestolonaslednika, kjer bo predstavljen neki hohenzollernski princ. V zvezi s tem govore o proglasitvi zaroke in skorajšnjih poroki velikega kneza s to princezo. Zdi se, da hočejo z lansiranjem teh vesti zmanjšati senzacionalen odmev njegovega potovanja, ki ima po informacijah francoskih listov vendarle veliko politično ozadje.

Berlin, 19. dec. a. V okolici bivšega prestolonaslednika in njegovega sina zavajajo glasove, da bi bil obisk velikega kneza Vladimirja v Nemčiji v zvezi s seznanitvijo o princu Hohenzollernu v svrhu ženitve. V teh krogih trdijo, da o takšnem

načrtu ne more biti govora. V krogih, ki so blizu princu Louisu Ferdinandu, možu princepe Kire, sestre velikega kneza Vladimirja, pa izjavljajo, da se je veliki knez Vladimir že imel priložnost seznaniti z večino hohenzollernskih princov, tako da mu zaradi morebitne ženitve ne bi bilo treba seznanjati se sedaj z njimi.

Požar uničil kolodvor v Utrechtu

Amsterdam, 19. dec. d. V soboto ponoči je izbruhnil v centralnem kolodvoru v Utrechtu, kjer je eno izmed največjih križišč nizozemskih železnic, velik ogenj. Zaradi močnega vetra so se plameni naglo razširili v zgornja nadstropja, kjer so bili nameščeni razni uradi. Kljub takojšnjemu prihodu gasilcev se je požar razširil na postajno dvorano, blaginjske prostore, čakalnice, kakor tudi na restavracijo. Ogenj so omejili šele včeraj jutraj. Postajno poslopje je bilo skoro popolnoma uničeno, vendar pa tiri niso bili poškodovani. Škoda je znatna. Zaradi poškodovanja električnih vodov mnogi električni vlaki ne morejo več obratovati.

Svetovna židovska konferenca

Jeruzaleem, 19. dec. AA. (DNB). Židovski list »Harec« piše, da se bo v kratkem sestala v USA konferenca židov z vsega sveta. Na konferenci bodo govorili o palestinskem vprašanju.

Beležke

Flandin o monakovskem sporazumu

Zveza francoskega demokratičnega tiska je imela te dni svoj kongres, na katerem je govoril tudi bivši ministriški predsednik Flandin, ki se je v svojem govoru dotaknil pereh zunanje-političnih vprašanj. Dejal je med drugim:

»Monakovski sporazum bi bil upravičeno podvržen kritiki, ako ne bi pomenil začetka novega razvoja v francosko-nemških odnosih. To sem svoječasno poudaril v neki brzojavki Hitlerju, zaradi česar je bilo toliko spotikanj. Ribbentropov prihod v Pariz in podpis francosko-nemške izjave dokazujeta, da je naša diplomacija razumela potrebo spremembe svoje stare politike, ki se je naslanjala samo na Društvo narodov in dopolnilne sporazume. Lahko obžalujemo, da je propadel ženevski ideal kolektivne varnosti, toda bilo bi zelo nepravilno, ako bi vezali usodo miru na mrtvo drevo. Z svoje dni sem izjavil, da Francija ne sme moledovati za svojo varnost, temveč da si jo mora sama zagotoviti. V polni meri je sposobna, da to stori. Kdor bi mislil, da lahko prestraši Francijo z grožnjami, se bi motil. Z grožnjo ne bo od Francije nikdo ničesar dosegel.«

Angleško posojilo Češkoslovaški

Angleško finančno ministrstvo je te dni objavilo naslednje uradno sporočilo: »Češkoslovaški delegati, ki so prišli v London zaradi pogajanj o finančni pomoči angleške in francoske vlade Češkoslovaški, so se vrnili v Prago, da se posvetujejo s svojo vlado glede nekaterih podrobnosti. Pogajanja se bodo v kratkem nadaljevala.«

K temu sporočilu je poljska angleška agencija dodala naslednji komentar: »Češkoslovaška delegacija je naletela v Londonu na gotove pomisleke glede podelitve novih kreditov. Predvsem ji je bil stavljen konkreten predlog o značaju prvega obroka posojila v znesku 10 milijonov funtov. Po tem predlogu namerava angleška vlada 4 od teh 10 milijonov funtov opremiti Češkoslovaški kot dar, pod gotovimi pogoji, ki se tičejo predvsem uporabe tega zneska in nadaljnjih šest milijonov funtov. Šest milijonov bo morala češkoslovaška vlada vrniti O dovolitvi nadaljnjega posojila v znesku 20 milijonov funtov, za katerega je Češkoslovaška zaročila, ni bil doslej sprejet noben sklep.«

Francoski krediti za vojno mornarico

Francoski krediti za vojno mornarico v letu 1939 znašajo osem milijard 174 milijonov frankov, od katerih odpadeta dve milijardi 674 milijonov na redni, pet milijard in pol frankov pa na izredni mornariški proračun. V primeri s tekočim letom so mornariški krediti za prihodnje leto zvišani za okoli 75%. V programu za uporabo teh zneskov ni predvidena nobena nova gradnja, temveč bodo ti krediti izrpani za dograditvijo vseh ladij, ki so že v gradnji in ki morajo biti izgotovljene najkasneje do 1. januarja 1940, kar pomeni, da bo treba francosko brodogradnjo v prihodnjem letu zelo pospešiti. Za okoli 42% so v primeri z lanskimi krediti povišani tudi krediti za dograditev in modernizacijo francoskih luk.

Politična preorientacija Rumunije

Londonski listi tolačejo uvedbo sistema ene stranke v Rumuniji kot približevanje Rumunije k osi Rim - Berlin tudi v pogledu notranje politike. Dogodki letošnjega leta, zlasti razvoj in rešitev češkoslovaške krize so privedli odločujoče rumunske činitele do spoznanja, da more Rumunija samo pri Italiji in Nemčiji iskati učinkovite podpore proti nevarnostim naraščajočega madžarskega revizionizma. Da se ta zunanje-politična preorientacija Rumunije še bolj potrdi in okrepi, se je država tudi notranje-politično približala načelom, na katerih sloni režima obeh avtoritarnih velesil.

Splošna uvedba ukrajinščine v Podkarpatski Rusiji

Vlada Podkarpatske Rusije je izdala odlok, s katerim se v vse urade in v vse šole Podkarpatske Rusije uvaja ukrajinščina kot edini uradni, odnosno učni jezik. Doslej se je poleg ukrajinščine uporabljala tudi ruščina in sicer celo v večji meri. Borba med njima se je vodila več časa po osvoboditvi, ker Podkarpatski Rusi nimajo lastnega pismenega jezika in se tudi niso mogli soglasno, odločiti, ali bi se priznavali za Ruše ali za Ukrajince. Praška vlada v to borbo ni hotela avtoritativno poseči, temveč je prepuščala odločitev prebivalstvu. Zlasti pouk v šolah se je uravnal po željah večine prebivalstva v dotičnem okolju. Še letošnji pomlad je vlada znova odredila nekako ljudsko glasovanje, ali naj se v šolah splošno uvede ukrajinščina ali ruščina. Tudi to glasovanje ni dalo enotnega rezultata, večina pa se je izjavila za ruščino. Sedanja vlada, katere člani se vsi priznavajo za Ukrajince, je končno borb odločila na korist ukrajinščine.

Londonski kardinal za Arabce

Na neki anketi v Londonu, ki je bila posvečena »skupnim krščanskim prizadevanjem za obnovu miru v Sveti deželi«, je govoril tudi kardinal Hinsley, rimskokatoliški nadškof v Londonu. S svojim govorom je vzbudil veliko pozornost, ker se je v njem odločno zavzel za Arabce ter jim izrazil svoje iskrene simpatije. Izrekel je tudi priznanje angleški vladi za vse, kar je dobrega storila v Palestini, svaril jo je pa pred ukrepi, ki bi rezali v življenjske žive arabskega naroda. Končal je z ugotovitvijo, da pripadajo arabske dežele Arabcem in da jim morajo tudi ostati.

Japonski mirovni pogoji

Poročila listov je stopil znani japonski general Doihara v stike s kitajskimi politiki, da bi z njimi razpravljal o možnosti sklenitve miru. Baje jim je ponudil, da bi Japonska umaknila svoje čete s kitajskega ozemlja, ako bi Kitajska priznala državo Mandžukuo in pristala še na ustanovitve slične države v notranji Mongoliji. Obenem naj bi dobila Japonska posebne pravice pri proizvodnji premoga, železa, soli in bombaža na severnem Kitajskem. Končno naj bi odstopil maršal Čang-

Praški listi o protičeški gonji med volilno borbo na Slovaškem

V slovaški volilni borbi, ki je bila končana z nedeljskimi volitvami, so govorniki vladne stranke, ki je danes edina dovoljena stranka na Slovaškem, izredno ostro napadali ne le prejšnjo politiko Češkoslovaške, temveč tudi Čeha na splošno, posebej še Čeha, ki živijo na Slovaškem. Da ne bi še povečali nasprotstva med Prago in Bratislavo, so praški listi te napade le kratko beležili, niso pa na nje reagirali v nobeni obliki. Šele v nedeljskih listih, ki za morebitno vplivanje na slovaške volilce niso prišli več v poštev, so opazili prve ostrejšje reakcije. Listi predvsem poudarjajo, da je med sto poslanci, ki jih je predložila vlada in ki bodo vsi izvoljeni, ker nobena druga lista ni bila dopuščena, sicer par zastopnikov nemške in madžarske narodne manjšine, a niti en Čeh. Od Slovačkov so bili vzeti na listo skoro izključno pristajali bivše Hlinkove stranke, predstavniki drugih bivših strank pa so bili popolnoma izločeni, čeprav so se njih stranke lojalno pridružile novi stranki slovaškega edinstva.

Odločno kritizirajo praški listi postopanje Hlinkove garde. Očitajo ji, da je namenjena skupno a protičeški politiki organizirala tudi protičeške izgrede, pri katerih so demonstranti redno razbili šipe tudi na čeških trgovinah in drugih čeških obratih. Na ta način povzročeno škodo cenijo listi na več sto tisoč kron. Brnske »Lidove novine« pri tem še opozarjajo, da je sedaj vsa industrija stekla na nemškem področju in da bo zato za popravilo razbitih oken treba šteti denar v dragocenih tujih devizah.

V »Českom slovu« izraža poslanec dr. Lukač upanje, da bodo slovaške volitve naredile konec dosedanj protičeški gonji in tudi konec vsem kombinacijam o nadaljnjih državnih prevratih na Slovaškem. Sedanji položaj Slovaške je definitivni in

vsak poskus njegove spremembe bi pomenil falzificiranje žilinskega sporazuma, v katerem so se vsi predstavniki Slovačkov zedinili na sedanji osnovi. Vrh tega bi bilo vsako drugo reševanje usodno za ves slovaški narod.

O usodi Čehov na Slovaškem in v Podkarpatski Rusiji je govoril tudi prezident republike dr. Hacha, ko je v soboto sprejel predsedstvo Češkoslovaškega narodnega sveta. V svoji zahvali za pozdrav je označil nekatere naloge, ki čakajo Narodni svet v spremenjenih okoliščinah. Navedel je med drugim skrb za česke in slovaške manjšine v drugih državah. Te manjšine morajo biti lojalne napram svojim državam, kljub temu pa se svoji narodni matici ne smejo odtujiti. Kot drugo važno nalogo je prezident imenoval »proučevanje posledic novega položaja za Čeha na Slovaškem in v Podkarpatski Rusiji.« Treba bo skrbeti, da se odstranijo pojavljajoče se težkoče in se ustvarijo pogoji, da bodo lahko Čehi tudi v bodoče živeli in se udeleževali na Slovaškem in v Podkarpatski Rusiji v medsebojnem bratskem spoštovanju in v soglasju s svojo okolico.

Šele sedaj razpravljajo češki listi tudi o razpustu Sokola, Orla in drugih telovadnih organizacij na Slovaškem. Pri tem izražajo bojazni, da ta ukrep ne bo koristen niti za sistematično telesno vzgojo niti za splošne slovaške interese. Hlinkova garda, ki prevzame ne le vse naloge, temveč tudi vse premoženje razpuščenih telovadnih organizacij, niti od daleč ne bo mogla obvladati svoje naloge in tudi ne bi mogla pritegniti slovaške mladine, ker se je doslej udeleževala preveč enostranske politične. Razpust telovadnih organizacij bo zaradi tega po soglasni sodbi čeških listov rodil mnogo več škode, kakor koristi.

Tudi v Franciji samo dve fronti

Pariški poročevalci znanega švicarskega lista »Neue Zürcher Zeitung« pošilja svojemu listu obširno poročilo v političnem položaju v Franciji. V njem pravi med drugim:

Potekel je teden dni proračunske razprave, a izgledi za obstanek in trajanje Dadierove vlade se niso bistveno spremenili. Mogoče je, da se v poteku proračunske razprave njena večina v parlamentu utrdi, toda tudi nasprotno ni izključeno. To seveda ne pomeni da bi v pariskih parlamentarnih krogih računali s padcem Dadierove vlade ob koncu tega leta, ker bi se Francija znašla v tem primeru pred inozemstvom v preveč nerodnem položaju. Politična usoda Francije in morda tudi režima je prav za prav odvisna samo od

onih radikalov, ki so bili izvoljeni s socialistični in komunistični glasovi in ki se zaradi tega niso priključili vladni večini. Med njimi je tudi Yvon Delbos, bivši zunanji minister, četudi komunisti njegove zunanje politike niso posebno podpirali. Samo Pierre Cot in Archibaud sta postopala po svojem preudarku in brez pritiska volivcev, ko sta odredila Dadierovo pokorščino Vladimir O'Ormesson ima prav, ko opozarja v »Figaru« na to mučno in nezdržno odvisnost od marksističnih glasov v trenutku, ko gre za najvišje državne interese. Prof. Jéze, ki je po svojem prepričanju radikal, pa poudarja v »Ere Nouvelle«, da sta trenutno v Franciji samo dve fronti: protimarksistična in marksistična.

Huda zima po vsej Evropi

Beograd, 19. dec. p. Mraz, ki je zajel vso Evropo, je tudi na Balkanu zelo občuten. Iz vseh krajev naše države, zlasti z juga, pa tudi s primorja poročajo o naglem nastopu mraza in velikih snežnih zametih. Meteorološka poročila napovedujejo, da bo postalo še hladnejše. V mnogih krajih države je zapadel debel sneg.

Danes je bila najnižja toplota v državi v Ra. nem Podolju (Gorski Kotar) in sicer 18 stopenjev. Isto temperaturo sta imela kraja Jasna Tomić in Senta v Veliki Kikindi je bilo -15 C. v Zagrebu -11, v Ljubljani -12, v Beogradu -13, v Sarajevu -10, v Zaječarju -16, v Nisu -13, v Skoplju -9, v Mostarju -3, na Rabu -6, v Splitu -2. Najvišja toplota v državi je bila v Šibeniku in sicer 9 stopenjev.

Praga, 19. dec. h. Hud mraz je zajel vso republiko. Na Češkem so zabeležili danes -25 stopenjev pod ničlo, na Slovaškem in Podkarpatski Rusiji pa okrog 30. Zaradi hudega mraza imajo vlaki velike zamude, avtomobilski promet pa je skoraj popolnoma zamrl.

Varšava, 19. dec. w. Na Poljskem je dosegel mraz danes maksimum zadnjih 10 let. Na severnem Poljskem je bilo danes 33 stopenjev pod ničlo, na južnem Poljskem pa 25. Vse reke so zamrzle, a tudi železniški promet je skrajno oviran.

Berlin, 19. dec. w. V vsej Nemčiji se je mraz danes še poostрил. V Berlinu je bilo opoldne 12, v Hamburgu 16, v Königsbergu pa 22 stopenjev pod ničlo. Zaradi izrednega mraza so zamrzle mnoge reke in tudi v prekopih so morali ustaviti vso plovidbo. Prav tako je ustavljena vsa obalna plovidba in so danes le z letali oskrbovali zvezo z otoki.

Berlin, 19. dec. o. Val mraza, ki je prišel z vzhoda, je zajel skoro vso srednjo in severozapadno Evropo, kjer je temperatura padla na -10 do -15 stopenjev C. V nekaterih predelih Poljske in Češkoslovaške je padla na -15 do -30 Celzija pod ničlo. Dunaj je zamrznjen do Regensburga ter je ustavljen vsi rečni promet.

Milan, 19. dec. a. Po najnovejših podatkih se val mraza v severni Italiji čim dalje bolj širi. Posebno hud mraz je v Julijskih Alpah in v okolici Trsta, kjer je temperatura padla na 12 C. V Postojni imajo 17 stopenjev mraza. V večini krajev severne Italije gosto sneži.

Curij, 19. dec. w. V Švici je zavladal hud mraz. V planinah so bile danes zabeležene

kajšek, kitajska vlada pa bi se pridružila protikomunističnemu paktu Japonske z Italijo in Nemčijo.

Po mnenju kitajskih poročevalcev evropskih listov Kitajci na te predloge ne bodo pristali, zlasti ne na ustanovitve japonske vazalne države v Mongoliji. Tudi generala Doihara označujejo za neprimerne posredovalce, ker je baje med vsemi japonskimi vojvodji na Kitajskem najbolj osovražen.

Trgovina z orožjem

V svojem statističnem letopisu za leto 1937, ki je nedavno izšel, navaja Društvo narodov tudi zanimive podatke o tem, koliko so razne države v omenjenem letu rodale in izvozile orožja. Na prvem mestu je Velika Britanija, katere izvoz orožja ni letopis na 131 milijonov zlatih dolarjev. Slede ji Nemčija z 90,5, Češkoslovaška z 71,5, Francija s 67, Švedska s 56,7, Zedinjene države s 56,3 in Švica s 50 milijoni zlatih dolarjev. Skupna vrednost izvoženega orožja v letu 1937 je ocenjena na preko 600 milijonov zlatih dolarjev.

Praznik sv. Nikolaja v Beogradu

Beograd, 19. dec. p. Danes so v Beogradu proslavili veliki praznik sv. Nikolaja. Krstno slavo je praznovali izredno mnogo ljudi, med njimi tudi beograjski ribiči in brodarji.

Božičnica slovenskih siromakov v Beogradu

Beograd, 19. dec. p. Danes so v Beogradu pričeli razdeljevati siromakom zimsko podporo. Pozornost je zbudila velika aktivnost slovenskega ženskega humanitarnega društva v Beogradu, ki že štiri leta izvršuje svojo človekoljubno nalogo v skrbni za siromake. Društvo načeluje ga Julka Goršek ter je danes razdelilo 60 družinam obleko, živila, obutev in kurivo ter obleko 130 otrok. Članice upravnega odbora slovenskega ženskega društva so: Medvedova, Štiblerjeva, Koprivškova, Zadnikova, Leskovec, Savinkova in mnoge druge.

Požar v restavraciji „Janje“

Zagreb, 19. dec. o. Davi je nastal v Nikoljevi ulici velik požar. Pogorela je manjša znana restavracija »Janje« ter je ostalo 20 siromakih družin brez strehe. Škoda je okrog 300.000 dinarjev.

Smrt predsednika poljske akademije

Varšava, 19. dec. h. V starosti 70 let je danes umrl predsednik poljske akademije znanosti dr. Stanislaw Wroblewski, profesor krakove univerze, ki je bil na glasu kot najodličnejši sodobni poznavalec rimskega prava.

Vrzenska napoved

Zemunska: Mraz bo še trajal. Obilno vreme s snegom v vse državi, dež v primorskih krajih in košava v Podunavju. Zagrebška: Obilno, zelo mraz. Dunajska: še nadalje hud mraz, na južnem in vzhodnem robu Alp bo začelo snežiti.

Naši kraji in ljudje

Kam je izginila?

Zagonetna usoda Marije Benegalijeve iz Šmartna

Litija, 19. decembra
Benegalijeva družina v Cerovci, mali vasi šmarske občine, je na glasu trdne in poštene družine. Prav tako je bila tudi hči Mici, ki je bila v vsem kraju najlepša, rdečelično dekle, pravi tip zdravega dolenskega dekleta. Šla je v mesto v službo in se je nato tudi poročila. Domov ni pisala že leto dni. Ko so zdaj začeli domači preiskovati, kje je vendar hčerka, so prišli na dan čudno zapletene zadeve. Vsa cerovška in šmarska dolina je polna govorice o neznani usodi rojakinje.

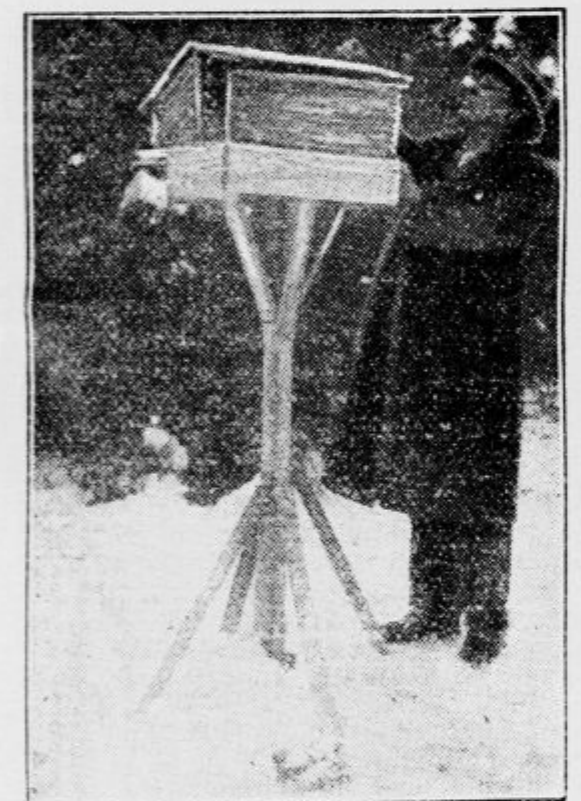
Da bi se izurila v boljšem gospodinjstvu, je Mici služila najprej v Ljubljani pri neki ugledni uradniški družini. Ko je bil gospodar prestavljen v Slavonski Brod, je družina vzela s seboj tudi Mico. Tako se je priljubila poštena uslužbenka, da je bila pri družini v Slavonskem Brodu kar celih 8 let v službi. Po starem reku, da je dobro služiti le enemu samemu gospodarju, je Benegalijeva Mici štedila in je bila za zgled vsej dolini. Take bale so dandanes redke. Pred 4 leti je Mici sporočila domov, da je našla prijatelja in se bo z njim poročila. Fant je uslužben pri pošti. Pred poroko sta prišla Mici in zaročenec domov v Cerovco, kasneje sta prišla še enkrat — bilo je kmalu po poroki. Odtlej Mice ni bilo več domov, pisala pa je marljivo in stalno. Pred letom dni pa se je njena pošta povsem ustavila. Nekaj pred letom je prišel v Cerovco Mickin mož sam, ki je poženil iz šmarske hranilnice poslednje žene prihranke — bilo je okrog dvajset tisoč dinarjev. Vsega denarja ni dobil v gotovini, prodal pa je knjižico za nekaj procentov manj, potem se je vrnil z novci domov. Odtlej ni iz Slavonskega Broda nikakega glasu več...

Vsi so menili, da živi zakonski par dobro

Zima mori ptičke...

Mraz, ki je zajel tudi naše kraje, zapuša zle posledice med drobnim ptičjim svetom.

Z dežele nam javljajo, zlasti iz Zasavja, da so našli zmznjene ptice. V Tirolju in Rožniškem gozdu so takisto našli mrtve krilate. Nenaden in silno hud vremenski preokret je pticam zaprl skoraj vso hrano, da so sedaj odvisne le še od dobrih ljudi. Društvo za varstvo in vzgojo ptic pevk v Ljubljani je poleg starih krmilnih hišic, ki

so po mestnih nasadih, postavilo letos že 30 novih, katere po možnosti oskrbuje tudi s ptičjo hrano. Društvo je pa seveda majhno in ne more v polni meri zaščititi nam toliko koristnih krilatih prijateljev, zato se obrača z vljudno prošnjo na javnost, da mu priskoči na pomoč, bodisi, da kupuje ptičjo hrano in jo natrese v postavljene krmilnice, ali pa da nakaže društvu vsaj majhen znesek, ki se bo porabil izključno za prehrano ptic pod milim nebom.

Društvo ima v zalogi še kakih 20 lepih in praktičnih krmilnih hišic, ki so ljubiteljem in zaščitnikom ptičjeje rodu po lastni ceni 30 dinarjev na razpolago pri tajniku društva g. Kelneriču, tovarna Bonač, Čopova ulica 16.

in srečno. Saj je bila Micka skrbna in ljubezniva gospodinja.

Zakon pa ni bil obdarjen z otroki. Pravijo, da je bil Mickin mož zaradi tega razočaran: njemu je bilo ob poroki deset let manj, kakor njegovi ženi iz Slovenije. Letos bi bilo Micki 46 let. Pred meseci so zvedeli, da je bil Mickin mož premešten na zagrebško pošto za pismošoj. Oni dan je imela neka sosedka v Zagrebu posla. Ker niso imeli pri Benegalijevih novega zagrebškega naslova, so veleli sosed, naj se poda na pošto in tam povpraša za Mickinim možem.

Sosedja je res storila, kakor so ji naročili. Močno pa se je začudila, ko je navezala razgovor z Mickinim možem, ki ga je dobro poznala še od njegovega poslednjega obiska, ko je prišel dvigniti denar. Pismošoj ji je prepričevalno trdil, da Benegalijeve Mice sploh ne pozna, da ni bil nikoli njen mož, marveč da je poročen z neko Beograjkanko... Sosedja je bila sprčo vsega, kar ji je povedal, tako zmedena, da se je brž vrnila domov in sporočila prestrašenim Benegalijevim: tu nekaj ni v redu.

Benegalijevi so napisali pismošoj pismo v Zagreb in zahtevali točnih pojasnil, kaj je z njihovo hčerko. Pismo, ki so ga poslali na naslov pošte, kjer je sosedja govorila s pismošoj, je prineslo novo zagonetko v svojo zadevo. Benegalijevi so postavili v svojem pismu rok tih dni. V tem času naj pismošoj sporoči, kaj je z njihovo hčerko. Pismošoj ni v tem času še ničesar javil, pač pa je prišlo zdaj pismo, oddano na zagrebški pošti, ki ga jim je pisala njihova hčerka Marija...

Benegalijevi trde, da je rokopolis v pismu res Mickin. Vsebinska pisma pa je povsem običajna. Pismo roma zdaj iz rok v roke, čeprav ne pove nič bistvenega. Micka javlja, da se ji godi čisto dobro in da bo v

kratkem prispela domov v Cerovco. Nima pa pismo nobenega datuma in tudi nič kaj značilnega, iz česar bi se kaj podrobneje sklepalo, kdaj je bilo napisano. Na ovitku je razvidno, da je bilo oddano na pošto v Zagrebu. Zigar kaže, da je bilo oddano na pošto tam, kjer službuje Mickin mož. Vendar je oddajni žig tako nejasen, da ni razločiti, kdaj bi bilo pismo oddano na pošto. Benegalijevi sumijo, da ga je Micka oddala na pošto že pred več meseci, pa ga je nekdo potegnil iz predala in zadržal vse doslej. Oddal ga je šele zdaj, da bi zavedo spjel na napačni tir ali pridobil na času. Podrobnejša preiskava kaže, da je bila kuverta odlepljena in nato še enkrat zapečatena.

Po prejemu sumljivega pisma so pritisnili Benegalijevi ponovno na Mickinega moža in zahtevali čiste resnice. Zagrebški pismošoj se je res oglašil in sporočil, da je Micka nedavno od njega odšla. Ločila sta se sporazumno zaradi premajhnih dohodkov. Trdi, da je Micka odšla službovat v Beograd. Pismošoj je tudi sporočil naslov stranke, kjer Micka v Beogradu službuje. Po prejemu beograjskega naslova so Benegalijevi stopili brž v zvezo z Beogradom, v trdnem prepričanju, da so zagonetko s poslednjimi podatki povsem razčistili. Namesto ugodnih poročil pa je prišlo iz Beograda sporočilo, da ni bila Micka nikoli tamkaj prijavljena. Policijska uprava nima o njej nikakih prijavi. Sila sumljivo je tudi dejstvo, da v Jevremovi ulici, kjer naj bi bila Micka nameščena ne poznajo družine, kakor jo je bil navedel Mickin mož. Hiše z navedeno številko v naznačeni ulici sploh ni...

Najnovejša ugotovitve kažejo, da je bila Micka lanske jesen, ko sta se zakonca preselila v Zagreb, tamkaj prijavljena. Letošnje pomlad — tako imajo zabeleženo na zagrebškem prijavnem uradu — pa je prišla prijava, da se je Micka iz Zagreba izselila. Benegalijevi so skrušeni. Stori se, koraki, da se zadeva pojasni pri korenini. V interesu preiskave ne moremo podati podrobnejših napovedi.

Delu čast in priznanje

Lepa počastitev jeseniških delavskih pionirjev

Jesenice, 19. decembra

V soboto zvečer je ravnateljstvo Kranjske industrijske družbe na Jesenicah priredilo v spodnji dvorani Kazine časten večer onim predelavcem in delavcem, ki so v letošnjem letu dopolnili 40 let nepretrganega službovanja pri podjetju. Zbralo se je v Kazini petnajst pri delu preizkušenih in prekaljenih jubilarov, ki so pred štirimi desetletji stopili kot dečki ali zastavni fantje v službo pri podjetju. Lepo je bilo videti te priklupne in deloma že osivele moške raznih strok železarskega dela, ki so pri podjetju pustili najlepša leta svojega življenja, moške, ki so sodelovali pri početkih naše železarske industrije in doživeli njen močnejši razvoj. Usoda jim je določila enako življenjsko pot, a kdo ve, kam bi jih bila zavedla mladostna pota, da niso našli na domačih tleh dela in kruha? Skoraj vsi so izšli iz stromaških delavskih in kmetijskih družin. Toda v teku dolgoletnega pridnega dela in zmernega življenja so postali gospodarji majhnih čednih domaćih. Uveljavili so se nekateri kot občinski odborniki in voditelji delavskih, gospodarskih, stanovskih in kulturnih organizacij, katerim so načelovali dolgo vrsto let.

Kmalu po 20. uri je prišel v lepo okrašeno dvorano generalni ravnatelj KID g. Karel Noot v spremstvu tehničnega ravnatelja dr. inž. Hermana Kilnarja, prokurista inž. Srečka Petroviča ter v družbi več obratnih ravnateljev in obratovnikov, ki so jubilejnim prijateljsko stiskali roke. Po skupnem slikanju je slavljence v imenu upravnega sveta pozdravil prokurist inž. Srečko Petrovič. V izbranih besedah je orisal pričetek in razvoj podjetja, omenil je nekdanje in današnje delovne prilike, modernizacijo in povečanje obratov, uvajanje novih vrst izdelkov, prodajo blaga in iskanje novih tržišč. Poudaril je lep razvoj podjetja pod novimi gospodarji in krepko sodelovanje vse delavske družine, ki prehaja iz roda v rod in iz katere je izšla mlada kovinarska garda, ki je zrasla med železom in jeklom. Govornik je naposled pietetno spomnil onih delavcev, katerim ni bilo usojeno, da bi praznovali 40-letnico dela. Spomin pokojnih tovarišev so vsi prisotni počastili z vzklikom: »Slava!«

Nato je urednik »Tovarniškega vestnika« razdelil jubilejnim slične priznalne listine in vsakemu še tisočak. Predsedniku upravnega sveta KID g. Westnu je bila poslana pozdravna brzojavka. Po izdatni in okusni večerji je jubilarje v imenu generalnega ravnatelja Noota pozdravil in jim čestil tehnični ravnatelj dr. inž. Kilnar. V imenu slavljencev pa se je upravnemu svetu in ravnateljstvu KID prisrčno zahvalil g. Vinko Ambrožič.

Novi most in šola v Kranju otvorjena

Slovesnost je bila v nedeljo dopoldne

Kranj, 18. decembra

V nedeljo dopoldne sta bila blagoslovljena leseni most čez Kokro in poslopje nove ljudske šole. Ob pol 10. so se zbrali predstavniki občine pred mostom, kjer so prešli g. bana, Občinski odbornik Fock je v nagovoru omenil pomen pridobitve, katero je dobilo mesto Kranj z otvoritvijo vezi s Hujanskim poljem. Sledila je blagoslovitev in otvoritev.

Sporred se je nato nadaljeval v novi šoli, kjer so se zbrali v avli drugega nadstropja k svečani otvoritvi predstavniki oblastev, občine, učiteljsko z ljudskošolsko mladino in ostalo občinstvo. Sporred je obsegal predsednikov pozdrav, nakar je šolska mladi

dina ob spremljavi orkestra, katerega so tvorili gospodje učitelji, zapela Mehulovo »Prošnje«. Nato je g. dekan blagoslovil poslopje. Mladina je po končanem obredu zapela Kosijsko »Molitve za slovanski rod«. G. ban je po kratkem nagovoru otvoril poslopje, nakar je šolska mladina zapela državno himno. Sledilo so še deklaracije in pesmi. V imenu krajevnega šolskega odbora se je zahvalil vsem skupaj župan Česen, ki je ob tej priliki odložil funkcijo predsednika Šolskega odbora in izročil ključke in vodstvo deške šole upravitelju Potočniku in upravitelji gospe Puc-Vodenikovi. Po proslavi so si ogledali prostore.

Poslopje, ki je stalo 6 milijonov dinar-

šnjave, ali prekršitev ni tako zelo težak greh. Vendar stari ljudje ne bi po mesni jedi pokusili najmanj šest ur ničesar mlečnega, pa če bi se zgodilo ne vem kaj. In potem je še posebna posoda za »Pesah« (Veliko noč). Vsaka hiša, ki količak zmore, jo ima. Če pa te posode nima, potem mora gospodinja za Pesah, to je onih 8 dni, ko v židovski hiši ne sme biti ne drobtinice kruha in ko se obrne vsak predal in pomete, vso posodo dobro prekuhati v vodi, da je dovolj čista za praznične jedi. Te dni jedo samo nekvašen kruh in pa rumene (iz jajc, olja in moke) ter bele »macas«. Beli so neke vrste jako tanki oblaki, ki se zdrobe in uporabljajo namesto moka, ki je te dni tudi ne sme biti v židovski hiši. Macas so iz posebne moka, zmlete iz pšenice, ki jo je še na polju blagoslovil rabin v ta namen.

Za stare Žide velja še vedno pravilo, da brade ne smejo briti, temveč jo samo ostržejo. Glavna skrb starih Židov pa je, da srečno pomože hčere in oženijo sinove. »Človeku ni dobro samemu biti, to je zanj še vedno velika in važna resnica in »hiša brez moške glave« sploh ni hiša, saj žene brez moža še moliti ne smejo. Pa tudi mladiča ne morejo pokopati, če se ne zbere najmanj 10 pogrebcev, seveda moških. Žene sploh ne gredo za pogrebom.

Tako stari. Mladi so še povsem drugi. Drže se starih predpisov in navad še doma, zaradi staršev. Izven hiše jedo vse, tudi »hadzir« (nečisto), dočim se mladina ne jedi vsega. Sploh so se, zlasti poslovno in v športu, pozem izenačili z drugimi, od nas se ločijo edino po tem, da znajo bolje računati in bolj štediti ter mnogo bolj

jev, o čemer smo pisali v nedeljo, je moderno opremljeno in odgovarja v vsem šolski higijeni. Zanimivo je, da je obveljal trinajsti načrt, ki je bil izdelan za to stavbo. Prejšnji občinski odbor je namreč že pregledal 11 načrtov in je končno sprejel načrte, katere sta izdelala gg. inž. Giobonnik in inž. Valentinčič. Banska uprava je te načrte tudi odobrila. Toda ponovila se je stara pesem, ista kakor pri kopališču, zavlačevalna taktika nekih gospodov, ki se z občinsko upravo niso mogli nikdar sporazumeti. In to je bil glavni vzrok, da imamo novo poslopje šole danes, ko bi ga lahko imeli že 1932. leta. Kdo je temu kriv, bomo ob priliki še spregovorili. Vsekakor bivša občinska uprava ne, saj je za današnje poslopje baš stara občinska uprava zbrala okrog dva milijona šolskega fonda, dokim je za ostali znesek odobrilo finančno ministrstvo kredit.

Smrt pod avtom

Ljubljana, 19. decembra

V ponedeljski izdaji smo poročali o nesreči, ki se je v nedeljo zgodila popoldne pripetila na Brodu pri Tacnu pod Šmarno goro. Neki ljubljancin je svojo družino peljal z avtom na izlet. Malo pred tacevskim mostom je naletel na skupino treh pešcev, ki so, kakor imajo navado kmečki ljudje, šli na široko po cesti. Avtomobilist je pravilno zadržal tempo in jih z dolгим signalom opozoril, naj se umaknejo vozu.

Nevaren požar v Mariboru

Gasilci so preprečili milijonsko škodo

Maribor, 19. decembra

Danes dopoldne okoli pol 10. se je po Mariboru hipoma razvedelo da gori v objektih lesne industrije »Drava« v Melju. Mariborski gasilci so takoj odbrzeli na mesto požara z dvema turbinkama in ostalimi gasilskimi orodjem. Za njimi so prihili tudi studenjski gasilci.

Požar je nastal v sušilnici omenjene lesne industrije. Iz 16 m dolge barake, ki služi podjetju za sušenje lesa, so se valili oblaki gostega, temnega dima. Na mah so plameni zajeli barako in ogrozili tudi sosedne objekte. Vodni curki so se v močnem dolivu razlili iz številnih cevi na goreči objekt, ki ga je ogenj s tako naglico zajel, da ni bilo mogoče rešiti iz gornjih prostorov

Potreba nove bolnice na Gorenjskem

Jeseničani iščejo primerno stavbišče

Jesenice, 19. decembra

Bolnica krajevnega bratovske skladnice na Jesenicah že dolgo vrsto let ne ustreza več zdravstvenim potrebam velikega industrijskega okraja. Sedanja bolnica je bila zgrajena pred kakimi 50 leti. Takrat je bila železarska industrija pri nas šele povojih. V tovarni je bilo zaposlenih kakih 600 do 800 delavcev. Bolnica je bila takrat odmaknjena precej daleč stran od tovarne, tako da so bolniki dihali še svedri podeželski zrak in so imeli mir pred cestnim, železniškim in tovarniškim ropotom. Z velikim razvojem železarske industrije pa so rasle nove gospodarske in kulturne potrebe. Število tovarniških delavcev in njihovih družinskih članov se je v teku let popotilo. Območje tovarne se je vedno bolj pomikalo proti bolnici in se je zdaj ustavilo prav pred njenimi vrati. Pred desetletjem je za bolnico stekla električna ozkotirna železnica, ki povzroča precejšen nemir. Po glavni cesti, ki vodi tik mimo bolnice, pa se je razvil močan vozovni in avtomobilski promet, tako da je v okolici bolnice skoraj tak prah, dim in ropot, kakor na fronti.

Mračno in nizko poslopje, ki je stisnjeno med tovarno, cesto in železnico, je bilo po vojni že dvakrat povečano. Vendar pa ne ustreza več potrebam učinkovite zdravstvene službe, ker manjka prostorov za bolnike, zdravilnice, uradništvo in strežniško osebje. Uprava Bratovske skladnice se prizadeva na vse načine, da bi se zdravstvene razmere izboljšale, toda brez vidnega uspeha, ker ni prostora in so zdravniški, bolniški, strežniško osebje in moderni zdravstveni aparati drug drugemu na poti.

Priprave za zidavo nove, moderne, vsem zdravstvenim in higienskim potrebam ustrežajoče bolnice so že nekaj let v teku. Uprava je že pred leti kupila precej razsežno stavbišče nedaleč od sedanje bolnice, tik nad ljubljansko železniško progo. Stavbišče ima lepo sončno lego, na zgornjem koncu pa smrekov gozd, ki sega visoko v goro. Žal pa je to stavbišče za bolnico premahno, prestrmo in preblizu bolnih tovarn. Poleg tega nima pravega do-

Lep dar

DESERTNI BONBONI

Vsi trije so v resnici poskočili na levo, in ko je bila prosta pot, je avtomobilist vnovič pospešil brzino.

Prav tedaj pa si je eden izmed mož iznenada premislil in planil proti desnemu robu ceste. Tako je skočil naravnost pred odbijali voza, ki ga je treščil ob tla, da je oblezel v nezavesti in v mlaki krvi. Avtomobilist je ranjena takoj naložil na avto in ga z vso naglico prepeljal na kirurški oddelk splošne bolnišnice. A zdravnik mu niso mogli pomagati — imel je prebito lombo, zlomljeno nogo in hude notranje poškodbe, tako da se sploh ni več zbudil k zavesti. Pozneje je ugotovili, da je bil ponesrečenec 60-letni brezposelni delavec Anton Kopitar iz Zej pri Mekinjah.

prav ničesar. Posebna sreča je v tem, ker je sušilnica precej oddaljena od ostalih industrijskih objektov, ker bi bila sicer lokalizacija požara spričo silovito besnečega ognjenega elementa prav gotovo onemogočena. Po 2 in pol urnem napornem gašenju se je gasilec posrečilo, da so ogenj omejili, dočim je vsa zaloga sušenečega lesa zgorela.

Zdi se, da je nastal ogenj v podstrešnih prostorih najbrže zaradi posledic kratkega stika. Škodo cenijo na več sto tisoč dinarjev. Če bi se omejitev ne posrečila, bi šla škoda nedvomno v težke milijone. Katastrofa bi v danem primeru bila še večja, ker so v neposredni bližini tudi objekti tekstilnih tovarnic, Jugotekstil, Rosner in Jugosvila.

hoda. Do stavbišča bi se morala najprej zgraditi široka cesta z nadvozni ali podvozni, kar bi gradnja bolnice seveda močno podražila. Vplivni krogi, predvsem tehniški, so zidavo bolnice na tem stavbišču odsvetovali, ker bi bila predraga, prostor pa za poslopja in sprehode pretesen. V zadevi je posegla javnost, predvsem nameščenci. O zidavi se je razpravljalo tudi na sejah občinskih odborov na Jesenicah in na Koroški Beli. Jeseničani zahtevajo, naj se bolnica zgradi na ozemlju Jesenic, občani Koroške Bele pa hočejo, da jo postavijo na Koroški Beli, na polju med državno cesto in Savo. Upravni odbor Bratovske skladnice se je zelo prizadeval, da bi se bolnica zgradila na Jesenicah in sicer na Pisarjah, kjer zdaj zidajo mestno ubožno zavetišče. To bi bilo najidealnejše stavbišče, toda uprava je nakup žal zamudila.

V poštev prihajajo še zemljišča na jeseniškem polju med državno cesto in železnico, kakor tudi veliko Hrovatovo zemljišče na Plavžu, ki je za ta namen gotovo eno najlepših in na Jesenicah najbolj primernih. Zemljišče, ki meri okoli 19.000 kvadratnih metrov, je dovolj razsežno, ima zdravo in suho lego in je dosti stran od tovarne, ceste in železnice. Tu je prostora za vsa bolniška poslopja pa tudi za sprehode in za ureditev vrta za soljive, zelenjavo in sadje. Upajmo, da se bo med upravo Bratovske skladnice in lastnikom Hrovatovo dosegel sporazum glede cene zemljišča in da bo na tem prisojnem kraju kmalu začela rasti iz tal velika moderna bolnica, katero vsi zavarovanci Bratovske skladnice tako zelo potrebujejo in željno pričakujejo.

Pri lenivosti črevesja, črevesnem karjarju, obolenju danke, odstrani naravna »Franz-Josefova« grenčica zapeko dolnjih organov dobro in naglo. Mnogoletne izkušnje uče, da uporaba »Franz-Josefove« vode odlično regulira funkcije črevesja.

Del res 9 5r 15 485 35

Židje pri nas

Sličice iz življenja sarajevskih židov

Sarajevo, v decembru
Svetovni dogodki zadnjih mesecev, zlasti dogodki, ki se posredno ali neposredno tičejo Židov, so odjeknili obširno tudi v Sarajevo. Tu živi 12.000 Židov, ki s stvatom in skrbjo opazujejo dogodke po svetu in čakajo... Občutek, da niso varni nikjer, da so danes še pri nas doma, a ne vedo, kaj bo z njimi jutri, ta občutek zadnje čase mnogim od njih ne da spati. Morda je baš posledica tega dejstva, da so se začeli v zadnjem času tudi mali in neznatni med njimi zanimati za politiko.

V Sarajevu imamo dve vrsti Židov: one, ki so prišli v Bosno s severa, ali Askenez, in pa one, ki so prišli pred kakimi 500 leti iz Španije na Balkan in ki jim je turška vlada dovolila, da se naselijo v sedanji Bosni, kjer so takoj vzeli skoraj vso trgovino v svoje roke. To so Sefardi, ki so se zadržali svoj španjolski jezik, ki pa se seveda sedaj mnogo razlikuje od pravega španskega jezika, ker se ni razvijal, temveč je ostal v teku stoletij popolnoma enak. Izraze, ki temu jeziku manjkajo, si izposojujejo iz srbohrvaščine, pa imate včasih priliko slišati prav zanimivo latovščino. Do najnovejših dobe so ti Židje živeli patriarhalno, bavili so se s trgovino in obrtjo, sicer pa so bili strogo ločeni od pripadnikov drugih ver. Celo Askenezarji in Sefardi se niso mešali med seboj. Je namreč tudi med njimi neka mala razlika, ali bolj v obrednem jeziku kakor pa v obredih samih. Zdaj

je ta stroga ločenost ponehala in Židje obeh vrst se nemoteno mešajo in ženijo med seboj. Stari se še strogo drže svojih navad in verskih predpisov: jedo samo »košere« t. j. ritualno, samo ono meso, ki ga zakolje poseben mesar, navadno je to posebej določeni rabin, na predpisani način. On mora namreč živati prerezati grlo z enim samim zamahom, čim potegne dvakrat, meso ni več »košere« in se sme porabljati namo ne židom. Meso se pred uporabo nasoli ter mora stati v soli najmanj dve uri, da »izvleče vso kri«. Svinjina je seveda prepovedana v kakršnikoli obliki. To je Mojze-sova prepoved, ki je bila za tedanje čase gotovo umestna. Danes, ko imamo predpisano živinozdravniški pregled živine in mesa, je gotovo zastarela in neumestna. Za stare Žide pa je še vedno strogo zabranjeno »hadzir« (nečisto), dočim se mladina smeje in prav rada je tudi hadzir.

Kako zelo je ta predsodek ukoreninjen med starejšim rodom, kaže naslednji primer: poznam starejšo gospo, ki si ji nekoč »podvalila« čevabčiko iz svinjine. Najprej jih ni mogla prehlvaliti, ko pa je precej pozneje izvedela, zakaj so bili tako zelo dobri, ji je nenadoma postalo slabo, samo bog jo je kaznoval, ker je jedla hadzir.

Židje tudi ne smejo mešati mesnih in mlečnih jedil. Celo posoda, v kateri se kuha in iz katere se je, kakor tudi jedilni pribor je strogo ločen. Ta p epoved povzroča sladkosnedežem čisto huđe izku-

obniti vsak dinar. Enega pa se drže: redki so zakoni med Židi in drugoverci tudi danes.

Posameznik med njimi zna biti simpatičen, vsi so v glavnem pozorni in obzirni. Če pa jih je več skupaj, utegnejo biti jako težki: glasni in hrupni se dobro zabavajo šole takrat, kadar vse odmeva. Moti nas zlasti ona njihova varčnost, ki pomeni za nas že dobro poročilo skoposti. To, kako znajo računati in ravnati z denarjem, čisto naravnost preseneča. Vedno mislijo samo na svojo korist. Res pa je, da se znajdejo v življenju, kakor nihče drugi. Navadno precej nadarjeni, okretni, marljivi in stremuški imajo mnogo lastnosti, ki tudi nam ne bi škodile. Skromni so, daj si privoščijo marikako udobnost in kar je glavno: ne sramujejo se nobenega dela, seveda če le mogoče lahkega. Predvsem so trgovci, obrtniki in zadnje čase zavzemajo vedno bolj razne svobodne inteligenčne poklice. Lotijo pa se tudi posla, ki bi ga ne prevzel nihče drug: čez teden kriče po ulicah: »Staa a re stvaari, staa re stvaari!« »umazani, s svežajem stare obleke na hrbtni ali starimi škrteti preko rame, v roki star lestenele ali košaro starih steklenic, — v soboto popoldne pa, ko je njihov praznik, se lepo oblečejo, nataknejo naprste prstane s pravimi briljanti (zelo ljubijo nakit) in nihče bi v dobro oblečenem meščanu ne spoznal kričarja z ulice. So pač rojeni trgovci. Morda je njihova usoda v teku stoletij že bolj poostrela in razvila njihove iz pradednine prirojene sposobnosti, v katerih jim je le malokdo od nas kos. V Sarajevu je, kolikor se da ugotoviti, najmanj 70% vsega kapitala v židovskih rokah. Zna-

na je anekdota, kako sta se Srb in Hrvat prepirala, čigavo je Sarajevo, pa ju je Žid, ki je slučajno slišal prepir, poslal v zemljiško knjigo gledat... Je sicer tudi precej revščine med njimi, ali nobenih beračev. So namreč zelo povezani med seboj. Njihova društva, tudi človekoljubna, zlasti ženska, so vzor pričnosti, delavnosti in požrtvovalnosti. Njihova varčnost pa gre tako daleč, da nosijo na grobove svojih umrlih — kamenčke namesto cvetja. Je pa na drugi strani tudi res, da bi sarajevsko gledališče, kina, prireditelji koncertov in podobno bridko občutili, če bi v Sarajevu ne bilo Židov.

Njihova mladina postaja vedno bolj borbona. Posebno ona, ki se družijo v »Kenu«, omladinski organizaciji, ki vzgaja mlade cioniste. Tu se poleg hebrejščine in tujih jezikov uče zlasti svoje narodne zgodovine. In iz vrst te omladine izhajajo novi, čisto fanatični borci za cionizem. Tako počasi raste nov rod, ki mu ime »Židi« ni več znak verske pripadnosti, temveč vsak dan bolj narodnotni znak. Zato zanje tudi zastareli verski predpisi niso več tako važni, oni postajajo nacionalno zavedni Židje. Mladi cionisti gredo najprej na »hašaro«, neke vrste delovni tabor, ki traja najmanj leto dni. Tu morajo pod najtrši pogoji opravljati vse posle, zlasti poljedelske in obrtniške. To je zanje preizkušnja in samo oni, ki jo dobro prestane, sme potem v »objuljeno deželo« — Palestino na težko kolonizatorsko delo. Seveda, če dobi za to potrebni certifikat. Kaj pa jih čaka v novi domovini, lahko čitamo vsak dan v listih.

Rasta Pleskovič

Božična številka „JUTRA“

bo izredne publikacijske sile.
Izšla bo v soboto zjutraj.

Zaradi praznikov bo tri dni aktualna. Na pomnoženih straneh bo objavljenega mnogo pesterega in zanimivega čtiva. Rekordna naklada praznične „Jutra“ v zvezi s tridnevno aktualnostjo bo nudila interesentom izredno močno publikacijsko silo po običajnem nepovišanem tarifu.

Ne dvomimo, da se bodo vsa ona naša trgovska podjetja, katerih kupčijski uspehi zavise od spoznavanja prednosti blaga, ki ga priporočajo občinstvu v nakup, poslužili božične številke „Jutra“, ki jim bo dovela mnogo novih odjemalcev in interesentov, njihovim starim odjemalcem pa bo z oglasi utrdila prepričanje, da kupujejo dobro blago pri čistem viru.

Prosimo vse one naše velenjene inserente, ki bodo to publikacijsko silo izkoristili, da nam svoja naročila dostavijo čimprej.

Oglasni oddelek „JUTRA“.

Domače vesti

V tramvaju je gneča...

Ljubljana, 18. decembra

Prejeli smo:

Kdor se redno vozi z ljubljanskim tramvajem na progi Gradišče — St. Vid, ima več nego dovolj prilike spoznati, kakšne razmere vladajo v pomikanju prostora že od Gradišča do Šiške. Zjutraj pred 8. uro, ko hiti vse v službo, je v voze navadno takšna gneča, da visijo potniki kakor grozdji celo na stropih. V deževnem vremenu so prizori še hujši, v sedanjem času pa kar čudoviti.

Nerazumljivo se zdi samo to, čemu ne pošljejo pred osmo uro zjutraj na progo več voz, ko je naval v mesto izredno velik. Primeri se, da se ob tem času približe od St. Vida samo en voz, seveda že nabit kakor sod slankov. Takšen ne more sprejeti nobenih potnikov več, toda ljudje, ki morajo v mesto, le silijo vanj in kateremu se časih celo posreči, da se obesi na stopnicah ali pa stopi na noge svojemu najbližnjemu in vztraja v tem položaju, dokler prizadeteja ne mine potrpljenje.

Ob sobotah zvečer natrpa v voze, namenjene proti St. Vidu, precej več potnikov, kakor je dovoljeno po policijskem redu. Ljudje se potem tajejo in dregajo, da je več jeze nego veselja. Zakaj ne vozi, recimo, od pol šestih zvečer poleg rednega voza še rezervni vsaj do Šiške? Pobrala bi lokalne potnike in prihranila bi bila marsikatera pritožba. Seveda osebe ni krivo teh razmer, katere naj bi si ogledali čimprej, ki lahko odločajo o takšnih stvareh. Sploh je voznik park mnogo še premajhen. Nič ne pomaga, treba ga je povečati, in sicer ne samo s popravili starih voz, zakaj se grade nove proge, zakaj se podaljšujejo že obstoječe, ko niti za druge ni dovolj voz na razpolago? Sedanja praksa se ne more več nadaljevati, če hočemo tramvajski promet obdržati na ravni civilizacije!

KOLACE MEDENE,
IZDELKE VOŠČENE,
OBESKE DOMACE
IN MED NA DEBELO

v Ljubljani ima »Sveča, v Stritarja ulici 6.

• Proslava 40letnice odkritja radiuma v Zagrebu. Primarij zavoda za radioterapijo v Zagrebu dr. Juraj Körber, ki se je udeležil mednarodnega tedna za pobiranje nevarne socialne bolezni raka, je imel v zagrebški ljudski univerzi zanimivo predavanje o poteku kongresa, ki je bil v Parizu v proslavo 40letnice odkritja radiuma. Jubilejnega kongresa se je, kakor znano, udeležil predsednik francoske republike, med udeleženci pa so bili tudi zdravniki in znanstveniki, ki so bili deležni Nobelove nagrade za svoja važna znanstvena dela pri pobiranju nevarne socialne bolezni. Kongresa sta se udeležili tudi dve hčerki gospe Curie, ki sta na kongresu predavali o delovanju svoje slavne matere. Gospodična Eva Curie, znana pisateljica, ki je dosegla svetovni sloves z opisom življenja in dela svoje matere, je bila tudi deležna Nobelove nagrade. Predavatelj je lepo opisal vse potek kongresa in podal smernice za borbo proti tej nevarni bolezni in bo njegovo, z velikim odobravanjem sprejeto predavanje uvod v proslavo 40letnice odkritja radiuma, ki jo bodo v Zagrebu priredile organizacije zdravnikov in znanstvenikov.

• Cankarjeva proslava v Kranju. Ljudska univ. prireditelja »Cankarjeve večere« predaval bo prof. I. Kolar o temi: »Ivan Cankar: življenje in delo«. Kesticirajo člani JAD. Proslava se bo vršila v gimnazijski telovadnici.

• Učiteljsko zborovanje v Slovenski Bistrici. Bilo je v soboto združeno z občnim zborom sreske organizacije JUJ. Vsem je bilo lani 5 zborovanj. Predsednik je počastil spomin Ivana Cankarja. Pozdravil je dva nova člana in se spominjal dvajsetletne svobode, ki nam je v pogledu dviga šolstva mnogo doprinesla. Poročal je o obeh skupščinah. Po občnem zboru je bila sprejeta resolucija, ki zadeva prečeta vprašanja. Naj omenimo predvsem nezadostni gnotni položaj učitelstva in uradništva sploh. Uradništvo je prezadoženo, svoje dece ne more solati v mestih. Učitelstvo nosi v svojem javnem delu velike žitve, močnost njegovega stalnega strokovnega izpolnjevanja je ogrožena. Zato prosijo učitelstvo za nujno potrebno povišanje plač, vrnitev šolčlad za ženo in otroke in izvršitev napredovanja onih, ki so to pravico že zdavnaj dosegli. Tudi naj se prejemki poročenih učiteljev izenačijo s prejemki neporočenih.

• Pred graditvijo nove železniške proge Banjaluka — Tuzla. Te dni bodo v banjaluski občini odkupovali zemljišča, preko katerih je trasirana nova železniška proga Banjaluka — Doboj — Tuzla. Takoj po odkupu bodo začeli z delom, ker so načrti že pripravljeni in odobreni in bodo dovršili najprej progo na razdaljo 15 km. Med časom, ko bodo gradili novo progo, pa bodo preuredili tudi progo Bosanski Novi — Bihać, ki bo opravljala vse promet, dokler ne bo dovršena jadranska proga Bihać — Knin.

• Jubilejni zvezek »Misi in dela«, posvečen 20letnici Jugoslavije, je izšel in se pravkar razpošilja naročnikom. Prav tako je na razpolago v vseh boljših knjigarnah.

• Smrt ugledne primorske Slovenke. Poročajo nam: Na Opčinah pri Trstu je umrla v četrtek ga. Tereza vdova Logarjeva, rojena Rustia, v visoki starosti 83 let. Vodila je dobrih 30 let Tržačanom vsem Kraševcem in Ipavcem dobro znano gostilno »Mičena« na Opčinah. Bila je v kraju bivališča in široki okolici zelo priljubljena in splošno spoštovana, o čemer je pričal lep pogreb v nedeljo, ki se ga je navzile strašni burji, udeležila obilna nožica. Openski pevci so pokojnici v slovo zapeli nekaj pesmi in sicer v veži hiše v slovenskem jeziku, v cerkvi v italijanskem in na pokopališču v latinščini. Pokojni blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

Krasen in hkrati koristen dar srednje šolcem in odraslim za Božič Daudetova Pisma iz mojega mlina.

Najbogateje ilustrirano, slovito delo. — Naroča se: Založba »Satura« Ljubljana Tabor 6.

• Umrla je žena — junak. V Leskovcu so pokopali že blizu 70 let staro Marijo Naumovičevico. Ki je bila splošno znana pod vzdevkom »Muška« (moška) Marija. Ta vzdevek je dobila pokojna Marija zaradi tega, ker je v dolgi dobi vojnega gorja junakovo tekmovalstvo z možmi ter z junakom in poštvalnostjo tudi mnoge presegla. Ko so po okoliših nastupali oronost vojci — četniki, je bila Marija njihov najboljši pomočnik in kurir. Četnikom je prinašala pošto in razne potrebščine od Kruševca do Leskovca. Junakinja ženo je imela pri tem tveganem početju čudovit srečo v veliko korist četniških oddelkov. Ko je stregla ranjenecem, je bila v začetku svetovne vojne ranjena in tako je bila v svojem domačem kraju na milost in ne milost izročena soldatski okupaciji. Ve deli so, kaj je delala in tudi sama ni nikdar zatajevala svoje vroče domovinske ljubezni, a čeprav so jo strašno mučili me sece in mesere ter ji pretili s smrtno pištoletko, da se ne izda, ni nikoli izdala. Ko so jo zmučeno izstrelili iz zaporov, se je spet lotila v največji varnostjo združenega domoljubnega dela in vsi uporniki proti okupacijski oblasti so imeli v njej svojo najboljšo pomočnico. Vsa vojna leta so bila za njo največja muka, svobodo pa je dočkala kot največjo reva, ker so sovražniki do temelja zrušili njen dom in so se njeni otroci kot sirote njele dom in dolgem času iz raznih krajev vrtili k svoji materi ter z njo nadaljevali revno življenje. Marija Naumovičeva se je uvrstila med legendarne junakinje naših bojev za osvobodjenje.

Gospod, vaši prihodnji ženci mora Božiček tudi nekaj prinesiti! Bolo blago za posteljno perilo, barvaste polpne in svilne za telesno perilo, svilen barhent in barben za hramenje halje dobite po ugodnih cenah pri našem faktornem trgovini JANKO ČESNIK Ljubljana, Lingarjeva.

• Naša država v novi mednarodni zračni progi. Že v nekaj dneh namerava uvesti zimske promet na zračni poti med Zagrebom in Beogradom in, če bodo pogajanja uspešna, bo ta proga obratovala vse zimo. Otvorjena pa bo tudi zračna proga Varšava — Beograd — Zagreb — Beograd, pri kateri bomo imeli svoj delček seveda samo v primeru, če bo odprta redna zračna proga med Zagrebom in Beogradom. To na se bo gotovo zgodilo, ker je bil po že znanem poročilu Aeroputa letos Zagreb naše najmočnejše zračno središče. Na zračnem letališču je bilo za razne smeri 5.703 potnikov, in sicer iz Zagreba v Beograd 505, iz Beograda v Zagreb 970, iz Zagreba v Sarajevu 122, iz Dubrovnika in Sarajeva v Zagreb 233, iz Zagreba na Sušak in Ljubljano 193, obratni smeri 73, iz Zagreba v Ljubljano 29, a iz Ljubljane 22, iz Zagreba je potovalo naravnost na Dunaj 85, v nasprotni smeri pa 141 potnikov. Z rumunskimi letali je potovalo iz Zagreba v Benetke 265 potnikov, v nasprotno smeri 189, iz Zagreba v Bukarešto 249 potnikov, iz Bukarešte samo v Zagreb pa 217. Z italijanskimi letali je potovalo iz Zagreba v Italijo 431, iz Italije v Zagreb pa 540 potnikov. S češkimi letali se je poslužilo proge preko Zagreba 747 potnikov.

NE DA SE ZIVETI BREZ
MOTOHOVE KAVE

Vodnikov trg 5, tel. 2577;
Krekov trg 11, tel. 2348.

• Uvedba telefonske službe pri pomožni pošti Sv. Ožbalt ob Dravi. Dne 29. novembra je bila pri pomožni pošti Sv. Ožbalt ob Dravi uvedena telefonska služba.

Parfumi elegantne dame je FORVIL 5 fleurs, Les Anemones, Les yux noirs. Prijeten vonj, ki naj Vas spremlja v vsakdanjosti življenja. — Postrže Vam seveda parfumerija »NADA«, Franciskanska ul.

• Običajni vsakoletni Tomažev sejem dne 21. decembra v Krašnji se ne vrši zaradi slinavke in parkijeve v sosednjih občinah.

• Mrzli val se uveljavlja tudi v krajih, kjer je v tej dobi le malokdaj tako nizka temperatura. Tako na primer, je bilo v Subotici v nedeljo zgodaj zjutraj 15 stopinj od ničlo in tudi med dnevom se je temperatura dvignila komaj za največ 3 stopinje. Tudi v Dubrovniku že nekaj let pred božicem niso občutili toliko mraza. — Val ostre zime tudi južnim srbskim krajem ni prizanehal. Po vsem Polugu je dosti snega, ki dosega tudi na pobočjih planin višino 70 cm. Ponekod je zaradi snega oviran avtobusni promet. Tudi vlaki, ki so v nedeljo vozili iz Skoplja, so imeli zaradi snega precejšnje zamude. Tetovo je kar čez noč postalo središče zimske pokrajine, ki vabi od daleč zimske sportnike. — V Mrzlem valu je tudi Niš z okolico. Le nekaj ur je snežilo, a zdaj je v okolici že precej snega in še sneži, dočim je po nižjih ulicah sneg zmrtzen, ker je tam povprečna temperatura 12 stopinj pod ničlo. — Prvi snego so v nedeljo dobili tudi v Skoplju in snežilo je ves dan. Ker se temperatura naglo znižuje, bo sneg ostal. — V vrbaski banovini so močni snežni meteži, ki hudo ovirajo promet železnice velikih lesnih podjetij.

• Na bosanskih planinah nad pol metra snega. Od sobote popoldne še močno sneži po Bosni in Hercegovini, največ snega pa je padlo na področju Bosanske Krajine. Tudi v samih Banjahki je precej snega, na planini Borij. Grmeču, Kozari ter na vrhovi nad Petrovcem, Bosansko Gradsko, Glamočom in Mrkonjegradom pa je sneg že presegel višino pol metra. V vseh zasneženih pokrajinah je promet še normalen, samo telefonske zveze so bile za nekaj ur prekinjene z Zagrebom in Beogradom.

ZA BOŽIČNO DREVO

Imamo nad 300 raznih okrasov

ZA JASLICE

vsakovrstne pastirje že od Din 1.— naprej

VSakovrstna DARILA

v šatuljah, igrače, žoge, družabne igre itd.

v obeh trgovinah

FOTO TOURISTA

LOJZETA ŠMUCA

na ALEKSANDROVI CESTI št. 6. in

PREŠEKNOVI ULICI 9 (poleg gl. postre.)

Iz Ljubljane

u— Proslava v spomin 20letnice smrti pisatelja Iv. Cankarja bo priredilo delavsko pevsko društvo, ki nosi njegovo ime. Jutri v sredo 21. t. m. ob 20. uri v mali filharmonični dvorani. Delavsko pevsko društvo Cankar že veliko let goji z največjo verno slovensko narodno in umetno pesem v moškem zboru. Jutri, v sredo zvečer, pa se predstavijo pod vodstvom svojega zborovodje Krista Perka z mešanim in moškim zborom. Koncert zasluži vso našo pozornost. Prodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice.

u— Mrzaj je prekinil gradbeno sezono. Izredno ostri mrzaj, ki je iznenada navalil na naše kraje, je mmo škodo, ki jo je povzročil v naravi, prizadejal precejšnjo izgubo tudi sezonskim delavcem, ki jim nudi kruha delo na stavbah. V Ljubljani je bilo to jesen v gradnji večje število palac in hiš, pri katerih je bilo zaposlenih več sto delavcev. Zaradi mraza je bilo delo ustavljeno na vseh stavbah razen pri Batji, kjer bodo delavci pri notranjih delih zaposleni vsi zimo. Gradbena dela pri hotelu Slonu so že povsem končana, na novi stavbi banke Slavije pa je bilo zaradi mraza odpuščenih 120 delavcev. Med drugimi so bila to jesen v delu novo poslojše Pokojniškega zavoda v Kranju, pri katerem je bilo zaposlenih 180 delavcev semenišče na starem pokopališču v Ljubljani stanovanjska hiša trgovca Pavlina iz Trbovelj na Privozu, nova meščanska šola na Viču, nova stanovanjska hiša Poštna hranilnica na Bleiweisovi cesti in pa nova cesta na odseku Kočevje — Brod. Pri vseh teh delih je v celoti izgubilo blizu 1000 delavcev svoj zaslužek.

K zadovoljnim in srečnim božičnim praznikom spada,

da si še danes ogledate naš prekrasni film, ki Vam predločuje zgodovinsko ozadje o postanku prekrasne popularne božične pesmi skladatelja Fr. Gruberja. Pavel Richter in Anny Hartmann.

Predstave ob 16., 19. in 21. uri.

Črna noč, blažena noč

u— Akademsko podružnica JS se toplo zahvaljuje tvrdki V. Lesjak, Selenburgova ulica in Tyrševa cesta, za lepi darila, s katerima je podružnica priredila nagradno žrebanje na božični plesni vaji akademsko Jadranske straže. Izkupilek je šel za božični otrokom v prekmurski Dol. Saveči.

u— Akademski krajevni odbor Jadranske straže poziva člane, da se udeležijo sestanka drevi ob 20 v društvenem lokalu Wolfova 10/II, dvorišna stariha. Poročal bo g. Vekoslav Bučar o manjšinskem kongresu v Stockholmu.

u— Prečanje v društvu »Pravnik«. Jutrišnji sredo bo ob 18. predaval v juštni palači dvorana št. 79. g. ravnatelj Jože Baješ. o zaščiti kmečke posesti.

DOZE ZA FUDER
in cigarete — preko 300 vzorcev v Parfumeriji »VENUS« — Tyrševa 9.

u— Prazna stanovanjska hiša v Krafovenu, ki smo pred kratkim o njej pisali, da naj bi mestna občina dala stanovanje eni ali dvema brezdomnim družinama, res stoji v Vrtni ulici št. 10. popolnoma prazna, je pa stara že čez 100 let in tako vlažna, da po izjavi mestnih zdravnikov ni primerna za stanovanje. Dne 13. decembra si je komisija ogledala to hišo in ugotovila iste nečestake ter sklenila predlagati naj se hiša zaradi nerentabilnosti in neuporabnosti za stanovanje odstrani. Kakor znano, gradi mesto za Bežigradom veliko novo stanovanjsko kolonijo ter hoče v petih letih sezidati 200 čednih in vsem higijenskim predpisi ustrežajočih stanovanj, ki bodo zaradi nizke najemnine dostopna tudi revnejšim slojem.

u— Nočreča v Bonafevi Kartonžni tovarni. Včeraj so v bolnico pripeljali dve delavci iz Bonafeve kartonžne tovarne v Čopovi ulici, Mihaelo Indočovo, stanujočo na Hradeckega cesti, in Julko Kjudrovo iz Bezenškove ulice v Mostah. Med delom ju je omamlil strupen plin.

u— Ogenj na Zavrtih. Včeraj okrog 6. zjutraj so bili mestni gasilci nujno poklicani v vodmatsko predmestje, kjer je nastal ogenj na podstrešju delavnice mizarkega mojstra Ivana Fraznika na Zavrtih. Gasilci so takoj odhiteli z motorno brizgalko, napeljali dve cevi in začeli gasiti. Gorelo je že vse oestreje delavnice. Gasenje je bilo zaradi hudega mraza precej težavno, ker je voda zamrzovala v ceveh. Po hudem napru se je gasilec posrečilo požar najprej lokalizirati, v dveh urah pa so ogenj v delavnici ugasili. Ostrš je povsem pogorelo, razkopati pa je bilo treba tudi strop okrog dimnika, kjer je ogenj nastal. Poškodovanih je bilo mnogo dek, ki so se sušile na podstrešju uničenega pa je bilo tudi mnogo sena. Škoda, ki jo bo po vsej priliki krila zavarovalnica, znaša nad 15.000 din.

Iz Celja

e— Dvignite Vodnikove knjige čimprej v celjski podružnici »Jutra« v Kocencovi ulici. Knjige dobijo tudi oni, ki se na novo vpisajo kot člani.

e— V celjski bolnišnici je umrl v petek 46-letni posestnikov sin Matija Plaskan iz Braslovč, v soboto pa 54-letni upokojeni orožnik Ludvik Štromajer iz Hrastnika.

Hišoposestniki! Pozor!

Ako Vam zamrzne vodovod poslužite se tverda A. ŠTOK, CELJE, Aškerčeva ul. 8, telefon 218, kateri Vam istega z najnovejšim električnim aparatom trenutno oddali. Deluje na vsak električni tok.

e— Po nesreči ga je obštrili. V nedeljo zjutraj je Slavko Gračner, delavec v tekstilni tovarni »Metke« v Celju, razkazoval 18-letnemu, v Westnovi tovarni zaposlenemu delavcu Ivanu Arliču v njegovi sobi na Cesti na Dobrovo pri Celju samokres. Nenadno se je samokres sprožil in krogla je zadela Arliča v desno roko. Arliča so oddali v celjsko bolnišnico.

KINO SLOGA

tel. 27-30

Danes premiera zanimivega in izredno napetega filma

Misterij afriške džungle z vsemi opasnostmi in strahotami

še nepreiskanih divjih predelov Afrike.

KRIK DŽUNGLE v glavni vlogi Warner Baxter in June Lang

Ob 16., 19. in 21. uri.

e— Mesarski vajence je izgnil. V sredo je poslal mesarski mojster g. Alojz Podvratnik v Gaberju pri Celju svojega 18-letnega mesarskega vajenca Vladimirja Ivekoviča na Ljubčno pri Celju, da bi kupil pri neki, tamkajšnjem posestniku teleta. Mojster je dal vajencu kolo in kupnino v znesku 450 din. Vajence pa se ni zglasil na Ljubčini in je od takrat brez sledu izgnil. Malo verjetno je, da bi bil vajence denar pomeveril, ker ima precejšnjo doto Fant nima več staršev. V Slinici pri Celju ima znanec, a se pri njih ni zglasil Sumijo da je postal žrtve zločina. Ivekovič je srednje postave, podolgovate obraza in kostanjevih las. Na sebi je imel rjav letni suknjič, temnosiv sviter, črne ahahe hlače, črne usnjate gamaše rjave gozterice in rjavo športno čepico. Kolo s katerim se je bil odpeljal, je znamke »Hambale« in ima evidenčno številko 2-31.479-3. Kdor bi kaj vedel o fantu, naj to takoj javi predstojništvu mestne policije v Celju.

ODPRODAJA

pletenin in vsega zimskega blaga po neverjetno nizkih cenah v modni trgovini D. POZEMEC, trgovca, Celje, Glavni trg 14.

Iz Ljutomer

lj— Pobalstvo. V noč od 8. na 9. t. m. so neznani storilci izruvali več soz reklamirani tablam za prireditve Sokolskega društva ter jih zmetali v ščavnico. Razbiti so tudi šipi na eni izložbi za slike Sokolskega kluba. Povzročili so tako za približno 200 din škodo. S takimi sredstvi se kultura ne širi.

lj— Pobalstvo. V noč od 8. na 9. t. m. so neznani storilci izruvali več soz reklamirani tablam za prireditve Sokolskega društva ter jih zmetali v ščavnico. Razbiti so tudi šipi na eni izložbi za slike Sokolskega kluba. Povzročili so tako za približno 200 din škodo. S takimi sredstvi se kultura ne širi.

Iz Maribora

a— Drevi ob 20. priredi Slovensko planinsko društvo predavanje o divjadi v gorah v »Beli dvorani« hotela Uniona. Predaval bo g. dr. Joža Herfort, ki bo pokazal tudi številne skopične slike iz življenja našega planinskega živalstva. Planinci, pridite v čim večjem številu na zanimivo predavanje!

a— B'lanca letošnje zlate nedelje. Zal letos ni bila bogve kaj »zlatca«. V močni manufakturni in delikatesni stroki je še bilo za silo. V ostalih strokah pa bolj slabo, tako da je v splošnem letos precej slabše, kakor lani. Med vzroki je očitno predvsem to, ker je bila letos po kolektorskem naključju od božičnih praznikov ommaknena za cel teden. Mariborski trgovci upajo, da bo v petek in soboto boljše.

a— Zaradi malomarnega nadziranja otroka. Včeraj popoldne se je morala zagovarjati pred tuk. okrožnim sodiščem 34letna posestnica Terezija Klanjškova iz Hotinje vasi na Dravskem polju. Državni tožilec jo je obtožil radi malomarnega nadziranja 17 mesecev starega rejenca Stanka Ferka. Klanjškova je sicer na otroka lepo skrbela in zanj pazila. Nesrečno naključje pa je hotelo, da je 30. septembra mali Stankev v trenutku, ko ga je Klanjškova pustila samega pred hišo, da se on sam splozi do bližnjega potoka in v njem utoni. Klanjškova je bila obsojena na dva meseca zapora pogojno za dobo dveh let.

a— Sreča v nesreči. Mehanik Hinko Čerč je priletel s svojim motociklom v mestni avtobus, ko je ravno odhajal s postajališča pred grajsko kletjo. Motorno kolo je precel poškodovalo. Karambola zaradi poleenja tal ni bilo močee preprečiti. K sreči ni bilo hujših žrtev.

a— Sreča v nesreči. Mehanik Hinko Čerč je priletel s svojim motociklom v mestni avtobus, ko je ravno odhajal s postajališča pred grajsko kletjo. Motorno kolo je precel poškodovalo. Karambola zaradi poleenja tal ni bilo močee preprečiti. K sreči ni bilo hujših žrtev.

a— Sreča v nesreči. Mehanik Hinko Čerč je priletel s svojim motociklom v mestni avtobus, ko je ravno odhajal s postajališča pred grajsko kletjo. Motorno kolo je precel poškodovalo. Karambola zaradi poleenja tal ni bilo močee preprečiti. K sreči ni bilo hujših žrtev.

KINO MATICA 21-24 — ob 16., 19. in 21. uri.

AKTUALNO: ROMAN HCERE IN OCETA! — Današnja doba, današnje veselje in današnji ljudje

NEVARNA IGRA

in filmu

THEO LINGEN — JENNY JUGO — HARRY LIEDTKE

a— Cigav je avto. Na cesti proti Kamnici je našel včeraj zjutraj banovinski cestar Anton Korent s Koroške ceste tovorni avto z gorčicim reflektorji ob cestnem nasipu. Tovorni avto ima evidenčno številko 2-1217. Zdi se, da je še neugotovljeni vozač z avtom na ovinku v cesti na nasip. Pri tem je izruval avto in tal dve sadni drevesi. Stekla so razbita, zelo poškodovan je tudi prednji del z blatniki. Policija išče sedaj vozača.

a— Hudi amaonci. Pred mariborskim sodiščem se je obravnavalo večerj dopolne zanimiv primer iz našega podeželskega življenja. Na zatožni klopi sta sedeli 44letna posestnica Marija Kocpekova in njena hčerka iz prvega zakona 24letna Zofija Baumanova iz Sv. Martna pri Vurbergu. Dne 15. septembra se je namreč Kocpekova s svojim možem Matijo, s katerim živi v stalnih preprih, v Kranjčevi trgovini pri Sv. Martinu pri Vurbergu močno sporekla. Mož je v razburjenju segel po nožu in zamahnil proti ženi. Navzoči pa so to preprečili. Doma pa sta se Kocpekova in njena hčerka Zofija oborožili s konjsko natezo in hrastovim kolom ter Matijo Kocpeka ob njegovi vrnitvi domov tako zdelali, da je obležal s strtim mezinem in poškodbami po vsem telesu.

Pri včerajšnji obravnavi sta obe obtožnici izpovedali, da sta ravnali v razburjenju. Obe sta bili obojeni, in sicer vsaka na 1 mesec strogega zapora, pogojno za dobo 1 leta. Kazen bi bila obštetnejša, če bi se ne bili amaonci pred razpravo pobotali z Matijo Kocpekom.

★

LJUTOMER. Na božič in na Stefanovo vsakokrat ob 16. in 20. ter 27. t. m. ob 20. veličasten glasbeni svetovno znani vefilim »Bel jorgovan«.

Za napredek vrtnarstva

Ljubljana, 19. decembra
Ljubljanska podružnica »Sadjarskega in vrtnarskega društva« prireja vsako leto po en večerini tečaj iz vrtnarstva ali iz vrtnarstva. Za letoš se je odbor odločil za zelenjadni tečaj, da bi se lastniki že tako ličnih vrtov glede na važnost zelenjadne prehrane poučili in zainteresirali za pravilno in torej tudi uspešno gojenje povrtnine. Ker je tukajšnje podnebje za povrtnino najugodnejše, se ob pravilni negi lahko prideluje najljepše in najboljše povrtnina za dom ali za trg.

Zelenjadni tečaj je trajal 8 dni, t. j. 5. 7. 9. 12. 13. 14. in 15. decembra od 19. do 21. ure v šentjakobski šoli. Pouk je obsegal vso snov, ki jo mora znati praktičen vrtnar. Poučevali so gg. inženir Masten, ravnatelj Lap in nadzornik Strekelj po 4 ure menjaje se, da je prišel na vrsto posamezne predavatelji vsaki drugi dan po eno uro. Inž. Levstik je obravnaval: lega vrta, pritlikline na vrtu, o zemlji, gnojenju, lopatenju, napravlj grede, setvi, kaljivosti, zalivanju in razkuževanju semen. Inž. Masten: fiziologija rastlin, naravni gnoj in umetna gnojila, učinek gnoj, gnojne bakterije, čas gnojenja bolezni in škodljivci povrtnine. Ravnatelj Lap: posebno vrtnarstvo, vzgoja, oskrbovanje in sorte posameznih vrst povrtnine. Nadzornik Strekelj:

Gospodarstvo

Kako bi se naš tujski promet uspešneje razvil

Maribor, 19. decembra. Danes dopoldne je bila v posvetovalnici mesnega poglavarstva v Mariboru širša seja banovanskega turističnega sveta dravske banovine, ki je bila privržita v Mariboru. Sejo je vodil načelnik oddelka za trgovino, obrt in industrijo pri banski upravi g. dr. Ratej.

Odobritvi zapisnika zadnje seje je sledilo izbrano poslovno poročilo, ki ga je podal g. Sotler. Poslovni odbor je opozarjal železniško upravo na nedostatke v železniškem prometu in na potrebo izboljšanja voznega parka, odnosno modernizacije potniških vagonov. Pasivni turistični promet v letu 1937. izkazuje, da je v omenjenem letu iz Slovenije odpotovalo v tujino skupno 46.828 oseb, in sicer največ v Nemčijo, in da so ti potniki v tujini mnogo več izdali, kakor pa so tuji potniki pri nas. Zatem je g. Sotler obravnaval turistične razmere na naši severni meji in stavil konkretne predloge, kako dvigniti tujski promet ob meji. Treba je usmerjati domači turistični poset v omejene kraje. Tujski promet je treba smotrno organizirati v zvezi s kulturnimi prireditvami, pospeševanjem javnih del in preučiti ter doseči čimprejše smotrno organizacijo tujskega prometa ob naši severni meji.

Predsednik Tajskoprometne zveze v Mariboru g. inž. Šlajmer je v temeljitem referatu navedel, kakor skrbi sosedna država za tujski promet. Poudaril je, da je gospodarstvo ob naši meji zanemarjeno in da mi za svojo mejo prav za prav ničesar ne storimo. Zaradi tega se opaža ob meji velik kontrast in je zadnji čas, da se za naše prebivalstvo ob meji nekaj stori, da ne bo podleglo tuji propagandi. Vse, kar stori privatna iniciativa za našo mejo, je mnogo premalo, ker ni na razpolago dovolj sredstev. Od samih izletov in lepih besed prebivalstvo ob meji ne more živeti in je čas, da poseže v ta kompleks vprašanj banovna ali država. Iz bednostnega fonda naj pride iniciativa za kakšno javno delo. Investicijska dela na našem Kozjaku naj se pospešijo, kar je iz gospodarskih in nacionalnih vidikov nujno potrebno. Zupnik g. Pavlič iz Remšnik je naglasil, da se državna misel ob meji ne bo nikdar utrdila, ako se našemu življenju ne nudi gospodarska osamosvojitost. G. dr. Šarič iz Radencev je podal izbrano sliko o razpoložljivosti na meji. Onstran meje graje nove vinograde, ceste, javna po-

sloja, med tem ko je pri nas velika siromaščina. Vzpostaviti se naj tudi direktna zveza med Mursko Soboto in Mariborom in promet med Mursko Soboto in Madžarsko. G. Berlič iz Ptuj je poročal, da so tudi v tujskem srezu iste prilike. Zavzel se je za graditev, odnosno modernizacijo ceste od madžarske meje do Slovenske Bistrice. Dejal je tudi, da narodno gostinstvo od tujskega prometa nima skoro nobenega dobička, ker tuji obiščejo dosledno le obrate, katerih lastniki niso naši rojaki. Magistratni direktor dr. Subić iz Celja je naglasil, da je ureditev vseh perečih vprašanj ob naši meji nujna in neodložljiva, in se je zavzemal za načrtno ureditev v obliki trileške. G. dr. Hrašovec iz Celja je izjavil, da je premalo, če mora le privatna iniciativa na naši meji zidati šole in prireditelj božnice. Na meji naj se opusti vsakršno strankarstvo in naj se ne podira to, kar je morda ena stranka napravila za našo mejo. Meja se mora prvenstveno gospodarsko urediti. Vsako drugo delo bo zaman, če ne bo gospodarskega prepoda naših omejenih vasi. G. Aleksander Klešič, predsednik Združenja mariborskih gostinskih podjetij, se je zavzemal za ukinitve vizuma vsaj s sosednimi državami in odstranitev težkoč, ki ovirajo dohajanje tujcev v Maribor. Naša država se ne sme obdajati z zidom, ampak moramo nepeti vse sile, da pride tujec k nam, sicer bo tajskoprometna bilanca v prihodnjem letu še slabša.

Na vsa izvajanja govornikov je odgovoril g. dr. Ratej in naglašal, da bo odbor vse pobude sporočil naprej in da bo skušal zainteresirati odločilna mesta za vse pereče in neodložljive probleme.

G. Sotler je zatem tolačil načrt poslovnega odbora turističnega sveta dravske banovine, ki obsega za razvoj tujskega prometa važne točke. Tu gre med drugim za izboljšanje vodovodnih naprav, cest in kanalizacij, za ureditev umetnih bazenov in rečnih koračev za elektrifikacijo, gradnjo sodobnih hotelov, sanacijsko gostinstva, promatno nabavo propagandnih filmov in drugo.

Razn tega so obravnavali tudi aktualne naloge pri pospeševanju zimskega sporta s posebnim ozrom na interese turizma. Obmejno prebivalstvo uga, da se bodo začrtane naloge in smernice čim prej uresničile.

Kontrola uvoza iz neklirinskih držav se namerava razširiti

Po vesti »Jugoslovenskega kurirja« iz Beograda se za novo leto pripravljajo večje izpremembe v naši trgovinski politiki z neklirinskimi državami. Obstojni namer je, da bi se razširila kontrola uvoza iz neklirinskih držav. To razširjenje kontrole pa ne bi pomenilo, kakor trdi vest, neko uvozno omejitev, temveč za to, da bi se olajšal uvoz iz neklirinskih držav, kolikor se tiče procedure okoli dobivanja dovoljenj za plačila. Kakor je znano, se veliko število predmetov iz neklirinskih držav lahko uvaža brez prejšnjega dovoljenja komiteja za blagovni uvoz. Uvozniki so na ta način uvažali blago z obveznostjo, da ga plačajo pozneje. Toda ko so iskali dovoljenja za nakup deviz, so zmerom naleteli na težkoče. Nameravamo razširjenje kontrole uvoza iz neklirinskih držav nima za smoter samo kontrole uvoza, temveč tudi regulacijo plačevalnega načina za to blago. Tako naj bi se odstr-

nile vse težave okoli dobivanja dovoljenj od Narodne banke. Kontrola uvoza je uvedena ne samo v evropskih, temveč tudi v ameriških državah. Pri nas je kontrola uvoza manjšala doslej samo na kakšnih 30 do 40 predmetov. Izmed katerih je 10 predstavljalo nekoliko večjo vrednost v našem uvozu.

Ista vest trdi, da bo razširjenje uvozne kontrole, če se bo sploh zgodilo, izvršeno tako da bodo v največji meri zavarovane koristi našega narodnega gospodarstva. Kontrola uvoza v razširjenem obsegu ne bo v nobenem primeru pomenila ovir naši uvozni trgovini.

Verjetno je da bodo novi ukrepi v naši trgovini z deviznimi državami stopili v veljavo že 1. januarja prihodnjega leta. Kakor beograjska vest naglašala, pa še ni končnoveljavno odločeno, če se bo to razširjenje uvozne kontrole sploh uveljavilo.

Lesna industrija terja za devize poln tečaj

Pretekli teden je zasedal v Beogradu strokovni odbor za les pri zavodu za pospeševanje trgovine s tujino. Glavna točka dnevnega reda je bilo vprašanje povečanja lesnega izvoza v neklirinske države. Narodna banka in ministrstvo za finance sta namreč pozvala predstavnike lesne industrije, naj povedo svoje mišljenje glede vprašanja, ali obstoji možnost povečanja lesnega izvoza v neklirinske države in pod kakšnimi pogoji bi se ta možnost mogla realizirati.

Kaže, da obstoji namera uvedbe neklih posebnih taks na izvoz lesa v klirinske države. Dohodki teh taks bi se uporabljali za dajanje premij pri izvozu lesa v neklirinske države. Razume se, da bi uvedba takih posebnih taks na izvoz lesa v klirinske države imela za posledico uvedbo kontrole lesnega izvoza.

Predstavniki naše lesne industrije iz vseh krajev države pa se najodločneje protivito uveljavljajo kakšne koli kontrole lesnega izvoza. Prav tako so tudi proti uvedbi premij na lesni izvoz v neklirinske tujino. V resoluciji, ki jo so sprejeli, zahtevajo, da se opusti kombinacija, ki gre za tem, da bi se dajale premije na lesni izvoz. Namesto tega naj bi Narodna banka dovolila, da bi lesna industrija prodajala vse svoje devize, dobljene za izvoz v neklirinske države, po svobodnem tečaju. To se pravi, da lesna industrija ne bi dajala ene četrtine deviz po tečaju 205 in ene četrtine po tečaju 235 za angleški funt. Za zgled navajajo Rumunijo, ki je dovolila svoji lesni industriji prodajati devize po polnem tečaju, čeprav dobiva že velike premije za izvoz lesa v neklirinske tujino.

Prav tako menijo zastopniki lesne industrije, da bi morala Narodna banka dovoliti, terminsko trgovanje s funtom, vsaj kolikor se tiče lesnega izvoza v države, s katerimi smo v klirinskem stanju.

Stanje naših kliringov

Nasproti stanju 8. t. m. kaže stanje naših kliringov 15. t. m. povečanje naših terjatev nasproti Bolgariji za 1 milijon din, nasproti Italiji pa zmanjšanje za 5 milijonov na 48.9 milijona din. Naše terjatve nasproti Nemčiji so se prav tako zmanjšale, in sicer za okoli 3 milijone na 369.5 milijona din. Naše dolgovanje Mađarski se je zmanjšalo za 2.1 milijon in znaša 22.2 milijona din. Prav tako se je naš dolg nasproti Češkoslovaški sklenil in sicer za 3 milijone Kč, tako da znaša 145.6 milijona Kč.

Stanje naših kliringov 15. t. m. je bilo nastopno (v tisočih, v oklepajih številke z dne 8. t. m.):

Aktivni kliringi: Bolgarija (dinarji) 1647 (667), Bolgarija (turizem; dinarji) 161 (174), Italija (dinarji) 48.962 (54.016), Nemčija (marke) 25.828 (26.037), Poljska (dinarji) 3151 (3281), Turčija (dinarji) 18.508 (18.383), Španija (peze) 2935 (2935).

Pasivni kliringi: Belgija (belge) 2417 (2402), Mađarska (dinarji) 22.240 (24.321), Rumunija (dinarji) 9870 (9.629), Češkoslovaška (češkoslovaške krome) 145.651 (148.673), Švica (švicarski franki) 3739 (3815).

Gospodarske vesti

— Sestanek stalne delegacije lesnega gospodarstva. Ob koncu preteklega tedna se je sestala v Beogradu sta na delegacija lesnega gospodarstva in odbora spoznanja, dosežen v Stockholmu glede kontingentov za izvoz mehkega lesa v letu 1938. Stockholmski sporazum nam je namreč odobril 630.000 kubičnih metrov mehkega gradbenega lesa. To je toliko kakor v tekočem letu.

— V devizne države lahko potujemo z devizami ali valutami v znesku do največ 2000 din. Minister za finance je podpisal odlok o izpremembi prvega odstavka člena 4. pravilnika o reguliranju prometa z devizami in valutami. Na podlagi tega odloka lahko naši državljani kupijo na osnovi vidiranih potnih listov svobodno devize in valute samo do zneska 2000 din. Kakor je znano, so naši državljani na potovanju v neklirinske države mogli doslej na osnovi potniških listov jemati s seboj v devizah in valutah do 5000 din. Za klirinske države pa velja zdaj znesek do 3000 din.

— Promet v angleških funtih na beograjski borzi je znašal pretekli teden 80.000 funtov (preko 20 milijonov dinarjev).

Borze

19. decembra. Na ljubljanski borzi je zabeleži angleški funt v privatnem kliringu običajni tečaj 238. Prav tako v zagrebškem zasebnem kliringu, medtem ko v beograjskem zasebnem kliringu zaradi pravoselnega praznika ni bilo poslovanja. Grški boni so se trgovali v Zagrebu po 37.69. Nemški klirinski čeki so v Ljubljani popustili na 4.31 in v Zagrebu na 14.30. Na zagrebškem efektm tržišču je vojna škoda notirala za blago čvrstejša. Zaključila ni bilo. Zaključeval se je le 8% Blair po 96.

DEVIZE

Ljubljana, Amsterdam 2395.16—2409.76, Berlin 1765.03 — 1778.91, Bruselj 741.94 — 747, Curih 996.45 — 1003.52, London 205.66 — 207.72, New York 437.51 — 4409.82, Pariz 115.67 — 117.11, Praga 150.74 — 151.84, Trst 230.95 — 234.03. Curih, Beograd 10, Pariz 11.6450, London 20.6750, New York 442, Bruselj 74.4250, Milan 23.25, Amsterdam 240.25, Berlin 177.30, Stockholm 106.45, Oslo 103.90, København 15.13, Varšava 83.50, Budimpešta 87.50, Atene 3.95, Bukarešta 87.50.

EFENI

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 462 — 468, 4% agrarne 61 bl., 6% daim. agrarne 87.25 — 88.50, 6% begiške 87.50 — 90, 7% stabiliz. 96.50 — 98.25 7% invest. 99 bl., 7% Blair 89 — 91, 3% Blair 96 — 96.50; delnice: Gutman 47 bl., Sečerača Osiček 75 — 100, Osiška livarna 160 den., Trbovlje 185 bl.

Beograd. Zaradi pravoselnega praznika v efektihi ni bilo poslovanja.

Blagovna tržišča

+ Chicago (19. t. m.). Začetni tečaj: pšenica: za dec. 64.1250, za maj 66.6250, za julij 61.1250; turščica: za maj 52.1250, za dec. 49.50.

+ Winnipeg (19. t. m.). Začetni tečaj: pšenica: za maj 61.3750, za julij 61.3750; + Budimpeštanska terminska borza (19. t. m.). Rž: za marec 14.81 — 14.83, za maj 15.11 — 15.13. Turščica: za maj 14.96 — 15.11.

SPORT

V nekaj vrstah

Še nedeljski nogomet

Izmed vnanjih nedeljskih nogometnih rezultatov je treba zabeležiti še naslednje: V češkoslovaškem prvenstvu: Sparta: Bratislava 6 : 0, Kladno : Zidenice 2 : 2, Pardubice Nachod 5 : 1, Slavija : Liben 9 : 2, Sleska Ostrava : Plzen 2 : 1, Bata Zlin : Viktorija Zlčkov 5 : 2. Na čelu tabele je dalje ostala praška Sparta, na drugem mestu so Pardubice.

V italijanskem prvenstvu so bili doseženi naslednji izidi: Milano : Sampierdarena 0 : 0, Novara : Juventus 0 : 0, Lazio : Triestina 1 : 0, Bologna : Lucchese 2 : 2, Livorno : Modena 1 : 0, Bari : Roma 3 : 1, Genova : Napoli 3 : 1, Torino : Ambrosiana 2 : 1.

V prvenstvu bivše Avstrije so imeli eno samo tekmo, v kateri je Vienna zmagala nad Sportklubom iz Gradca z 2 : 1 (1 : 1).

Konferenca za srednjeevropski pokal

V Bukarešti je bila v soboto in nedeljo važna seja odbora za tekme za srednjeevropski pokal, katere se je udeležili tudi delegat našega saveza g. Kika Popović in po kateri je bil izdan komunik, ki pravi med drugim: Odbor srednjeevropskega pokala se je v večini glasov odločil, da se bo tekmovalne nadaljevalo, vendar tako, da se bo število nozmetnih moštvev za vsako državo udeleženko zmanjšalo, da bi se tako ohranila sportna višina in reputacija mednarodnega tekmovalstva, česar pomen je tako velik. Obenem je bilo sklenjeno spre-

Kočevsko učiteljstvo ob 20letnici Jugoslavije Slavnostno zborovanje z lepo akademijo

Kočevje, 19. decembra. V soboto dopoldne so se v telovadnici naše osnovne šole sestali učitelji in učiteljice kočevskega okraja. Poleg razprave o stanovskih zadevah je bila na sporedu tudi proslava 20-letnice svobode Jugoslavije.

Sestanek je otvoril in vodil predsednik sreskega društva JUJ Stefan Trobiš, ki je pozdravil zbrane tovariše in poudaril pomen nacionalnega jubileja. V teh letih nam je vzrasel lep, skupen dom, ki pa ni še popoln, zato ga mora učitelstvo pomagati graditi dalje. Upravitelj Marjan Tratar je izbrpno predaval o postanku naše države in njenem razvoju. Spominjal se je važnih mejnikov v zvezi z rojstvom Jugoslavije od niške deklaracije dalje. Počastil je spomin vseh onih, ki so na bojnih poljanah in pod strel avstrijske reakcije padli za osvobodbo. Ko je podal obračun našega dela in uspehov v teh 20 letih, je prikazal zlasti pomembne odlične rezultate, ki smo jih dosegli na prosvetnem polju. Svoja izvajanja je na koncu strnil v klic po vseslovanjski vzajemnosti.

Sledile so pevske in recitacijske točke. Oktet, sestavljen iz učiteljev kočevskega okraja, je zapel tri domoljubne pesmi, ki so vzbudile iskreno odobravanje navzočih. Oktet vodi učitelj E. Stanič. Zupančičevo »Našo besedo« in odlomek iz »Dume« je učinkovito recital učitelj Silvo Mehora. Njegov način recitacije je močno ekspresiven. Proslavo je zaključila državna himna, ki jo je ubrano zapel oktet.

Na stanovskem zborovanju, ki je sledilo proslavi, je zbrano učiteljstvo dalo krepkega izraza zahtevam po izboljšanju gmočnega stanja. S soglasnim odobravanjem je bila sprejeta resolucija, ki smo jo v »Jutru« že obravnavali in ki zahteva za vse državne uslužbence in upokojece brez razlike 500 din mesečnega povoka. V razgovoru so učitelji iz raznih krajev izrazili svoje zadovoljstvo nad pošilkami, ki so jih sole v nemškem delu okraja prejele od od-

meniti pravilnik glede delegiranja sodnikov in vrhovnih nadzornikov na teh tekmah in tudi na novo urediti še nekatere tehnične podrobnosti. Imenovan je bil posebni odbor, ki bo pripravil vse potrebne predloge za novo organiziranje tega tekmovalstva in jih predložil v končno odločitev občnemu zboru srednjeevropskega pokala, ki bo konec februarja ali prve dni marca v Pragi. Po tem komunikeyu se mora smatrati kot sigurno, da bo število udeležencev moštvev reducirano najbrže na 8 in bosta Jugoslavija in Rumunija v bodoče v tej konkurenci zastopani s samo po eno enajstoroč. V danih prilikah je bila to gotovo najbolj umestna rešitev, ki so jo mogli sprejeti.

V Budimpešti so v nedeljo mađarski ženski teniški ekipi, ki je zmagala v srednjeevropskem teniškem tekmovalstvu, svečano izročili dragoceni pokal, ki ga je Nj. Vel. kraljica Marija darovala kot nagrado za zmagovalca.

Na občnem zboru veslaškega saveza v Zagrebu je bil, kakor že na številnih drugih, stavljen predlog za prenos saveza iz Beograda v Zagreb. Predlog ni prodir in bo savez še dalje ostal v Beogradu, dosežen pa je bil sporazum, da bodo trikrat na leto plenarne seje upravnega odbora tudi v Zagrebu. Na čelu saveza je ostal dosedanja predsednik inž. Mihajlo Petrovič Obućina.

Dralsišče SK Ilirija pod Cekinovim gradom je bilo že v nedeljo urejeno vsaj za manjši obisk. Včeraj se je uredila še razsvetljava in je dralsišče tako odprto za normalen obisk. Sezonske stopnice, ki so tudi dobrodošlo božično darilo, se bodo izdajale od danes dalje pri blagajni dralsišča; cene ostanejo lanske, veljavnost sezonskih vstopnic pa bo omejena na 30 dralskih dni.

SK Ilirija (Lahkoatletika sekcija) Danes, v torek ob 18.30 važna odbojorova seja v klubskem lokal u Tyrševa 15-I. Vabljen posebno g. Stropnik.

SK Ilirija (hokejska sekcija). Drevi ob 19. strogo obvezen kondicijski trening za vse igralce. Po treningu sestanek zaradi priprav za državno prvenstvo ki bo predvidoma že o božičnih praznikih Danes popoldan je vsako drsanje zaradi večernega treniranja prepovedano. Načelnik.

Kolesarski savez Jugoslavije (Službeno). Savez ponovno opozarja vse savezne klube, da dospe članarina za l. 1939. konec meseca decembra 1938. Klubi, ki do tega roka ne bi poravnali članarine v znesku din 50.—, ne bodo imeli pravice glasovanja na občnem zboru, ki bo v drugi polovici januarja 1939. Članarina se pošlje naravnost saveznemu blagajniku g. Josipu Vlašiću. Zagreb Ljčka 4 — Glavni tajnik.

SK Reka. Drevi ob 20. seja upravnega in prirediteljnega odbora v gostilni Oblak (Bučar) Tržaška cesta Tajnik.

SK Polž — tekmovalci. Drevi ob 19. bo v klubskem lokal prvi redni sestanek tekmovalcev. Sestanka naj se zanesljivo udeleže vsi oni, ki so prestopili iz Slalom kluba 34.

Izlet Italijo. SK Ljubljana sporoča, da je še nekaj mest v avtobusu na razpolago. Interesanti naj se zglašijo še danes ob 17. do 19. v klubovem taništvu. Aleksandrova c. 5. I. Danes je zadnji dan. Cena karavre že objavljena din 100 za osebo za pot tja in nazaj. Odmor iz Ljubljane 25., povratek 27. decembra t. l.

godba in godalni orkester. — 19.30: Orkester. — 20: Beethovne skladbe. — 20.45 Ruske romane. — 21.15: Laha godba orkestra. — 22: Laha in plesna muzika. — Dunaj 12: Koncert orkestra. — 16: Vesela muzika. — 18.15: Predbožniške slike. — 19: Glasbene specialitete. — 20.10: Večer humorja in resnosti. — 22.35: Laha in plesna muzika.

Naše gledališče

D R A M A

Torek, 20.: Zaprt. Sreda, 21.: Brezov gaj. Red Sreda. Četrtek, 22.: Labodika. Red A.

To bo nekaj za našo mladino. Prof. Sest ji bo prav gotovo ustregel z uprizoritvijo zabavne mladinske igre »Pikica in Tonček«. Skoro vse, kar je v naši drami, stidira to zanimivo mladinsko igrico, ki to prav gotovo uspeja tudi pri nas. Povsod drug-č je že zdavnaj najpriljubljenejša mladinska igra. Premiera bo na ščefanovo popoldne.

Angleška komedija »Brezov gaj«. V glavnih vlogah bodo nastopili: P. Juvanova, Nabločka, Levartjeva, Levart, Daneš, Sever, Jerman, Potokar in Presetnik. Režija je Kreftova.

Svetopisemska dejanja, ki so se vršila okoli Božiča, je postavil v sedmih slikah na oder član naše drame g. Edvard Gregorin v svoji božični igri »Kralj z neba«. Ljubljanska drama bo to delo ponovila v avtorjevi režiji prvič v letošnji sezoni na svetl dan popoldne ob 15.

O P E R A

Torek, 20.: Jolanta. Gianni Schicchi. B. Sreda, 21.: Zaprt.

Z vzpizoritvijo opere »Jolanta« na našem odru smo spoznali pri nas še neznan odrosko delo skladatelja Petra Iljiča Čajkovskega. »Jolanta« je lirčna opera v najlepšem pomenu besede tako po svoji vsebini kakor tudi po prekrasni glasbi. Naslovno vlogo bo pela ga. Vidaličeva, njenega očeta ravatelj Betetto, v ostalih glavnih vlogah polčeva, španova, Heybalova, Franci, Janko, Lupša, J. Rus. Po »Jolanti« bodo peli Puccinijevo opero »Gianni Schicchi« z g. Jankom v naslovni vlogi. Ostala zasedba: Ribičeva, španova, Kogejeva, Heybalova, Jeromova, Zupan, Banovec, Lupša, J. Rus, Dolničar, Hvastja, Perko, Skabar, Sekula, Dirigent Neffat, režiser Zupan.

Prihodnje gostovanje slavnega italijanskega tenorista Christyja Solarija bo v četrtek 22. t. m. Ta večer bo nastopil poslednjič v letošnjem letu pri nas, ker je umetnik vezan tudi na gostovanje v Švici, na Poljskem in v Italiji. Prihodnje njegovo gostovanje pri nas bo šele v drugi polovici marca, zato na četrtekovo predstavo »Kaplje za ljubezen« opozarjamo prav posebno. Predstava bo za red četrtek.

Leharjeva opereta »Frasquita« je bila v poslednjih sezonah uprizorjena po vseh velikih odrih, pogostokrat tudi z najboljšimi opernimi zasedbami. Premiera bo na ščefanovo večer.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE
Torek, 20. ob 20.: Aida. A.
Sreda, 21.: Zaprt.
Četrtek, 22. ob 20.: Kralj na Betajnovi. Red B.

SENZACIJA KOSMETIKE

»Morana« daje večno mladost in lepoto

Za ženo od 40 let naprej hormon aktiv din 60.— vrača ženi aktivnost in mladost, za ženo od 30—40 let hormon mišje žleze, din 50.—, za ženo od 18—30 let vitamin krem visoko gorja, din 40.—, lesni hormon krem za nagubano in suho kožo din 50.— Vitamin krem za suho in občutljivo kožo, podloga pudra din 30.—. Lišaj krem odstranjuje vsakovrstne lišaje, din 50.—. Specijalni krem odpravlja izpuščaje, mozolje, rdeče in modre madeže din 50.—.

Krem proti soncu odstranjuje vsa kovrsne pege in madeže din 50.—. Rdečilo v vseh nijansah za ustna in tica din 20.—.

Puder v vseh nijansah, škatlica din 25.—.

Posiljamo po povzetju.

»MORANA« — SPLIT

Strokovne nasvete za odstranjevanje vseh nevesčnosti dajemo brezplačno

Z A B O Ž I Č PRIMERNA DARILA

Ima krasno izbrano zalogi za vsako ceno t r d k a

F. I. Goričar, Ljubljana, sv. Petra c. 29 in 30 in sicer:

ZA GOSPODE: modne in sportne srajce v vseh kvaletetah, zimske pidžame in spalne srajce, spodnje hlače, navadno in Benger triko perilo, pletenine, kravate, šale, krasne žepne robce itd.

ZA DAME: Jutranje halje, domače obleke, predpisane bele iz batista in šifona, barvaste in klotaste, svilene in flanel spalne srajce in pidžame, svileno in mako triko perilo, ovratne rute, žepne robce, nogavice, rokavice, pletene jopice itd.

Kdor kupi pri nas nad din 100.— dobi svilen robček, ako se sklicuje na ta inserat!

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi mojega nepozabnega in nadvse ljubljenelega soproga

FRANCA MAJCENA

sem prejela mnogo pismenih kakor tudi ustmenih izrazov sožalja, za katere se tem potom zahvaljujem. Najtoplejšje se zahvaljujem g. zdravniku dr. Rado Čelešniku, enako tudi drugim gg. zdravnikom za njih trud in tolažbo v času boleznj pokojnega. Najtoplejšje se zahvaljujem tudi preč. duhovnikom, ki so ga tolažili v poslednjih dneh njegovega življenja in darovali te dni sv. maše za pokojnega. Končno se zahvaljujem železničarski godbi kakor tudi pevcom »Sloge«, nadalje osobju dir. drž. žel., postaje Ljubljane glav. kol., vpo-kojencem ter prijateljem in znancem, ki so spremili pokojnega v tako velikem številu na njegovi zadnji poti.

Ljubljana, dne 19. decembra 1938.

Zalujoča soproga ANA MAJCEN in ostalo sorodstvo

Borba za Ukrajinu

Ruski veliki knez Vladimir Kirilovič v pariškem stanovanju svojega prijatelja Senutoviča

Mraz je pritisnil

V vzhodni in severni Rusiji so že imeli 50 stopinj pod ničlo

Popolnoma nepričakovano in v nasprotju z večino napovedi se je razširil preko Evrope val mraza, ki nas je zadel tem neprijetneje, ker se nismo imeli prilike, da bi se letos polagoma privadili stopinjam pod ničlo. Posledica so od mraza rdeča ušesa in nosovi, šklepetajoči zobje in prsti, ki se nam v čevljih krčijo.

Mraz, ki ga pri nas radi imenujemo »sibirski«, tudi če se giblje okrog 10 stopinj pod ničlo, je toplot zares iz Sibirije. Iz mase polarnega mrzlega ozračja, ki dosega pozimi najnižje temperature na svetu, se je ločil ta mrzli val. Ker je bilo v Sibiriji področje visokega pritiska in nad Sredozemskim morjem področje nizkega tlaka, je mraz precej natančno sledil poti črti, ki veže oba dela. Z veliko naglico se je širil od Urala proti jugozapadu, zato je tudi umljivo, da so ga spremljali severovzhodni vetrovi, ki prihajajo

torej naravnost iz Sibirije. Sreča je hotela, da se je po poti malo ogrel, kajti če bi prinesel s seboj tiste temperature, ki so ga sprožile iz njegovega izhodišča, bi bilo grozno.

V vzhodni in severni Rusiji, torej v njem evropskem delu, so že v petek merili 40 do 50 stopinj pod ničlo. V uralskem ozemlju so zamrzile vse reke in jezera. V Sibiriji divjajo že nekaj časa strašni snežni viharji, ki so mnogo mest popolnoma odrezali od sveta. Železniške zveze so prekinili, brzojavne in telefonske zveze pretrgali. Na Kaspijskem morju je veliko ribiško brodogojstvo poginilo na odprto morje in ga doslej niso mogli rešiti. Tudi na Črnem morju divjajo silni viharji, tako tudi po vsej Rumunski, od koder poročajo o izredno nizkih temperaturah in o požarih v Bukarešti, kjer je ogenj med drugim uničil skladišče s petdesetimi vagoni žita.

Sovraštvo na prvi pogled

Srečanje v gostilni ob alkoholu

Proces proti Hubertu Emondsu je celo v ameriški kriminalni zgodovini edinstven. Emondsa so obtožili, da je v neki clevelandski gostilni brez vsakega povišja za bodel 19-letnega brisavskega pomočnika Jamesa Beebea. Številne priče so lahko potrdile, da ni med Emondsom in Beebeom padla sploh nobena beseda, nadalje so mogli dognati, da se oba moža nikoli prej nista videla in se torej tudi nista poznala. Ali je bil Emonds torej blazen? Preiskava je pojasnila stvar drugače:

Na dan umora je prišel Hubert Emonds v gostilno precej pozno popoldne. V gostilni je bilo mnogo gostov. V istem trenutku kakor Emonds je stopil v lokal tudi Beebe. Prosta je bila samo majhna miza z dvema sedežema. K tej mizi sta prisedla oba došleca.

Po vsem videzu sta bila oba razdražena, da je drugi sedel k mizi. Emonds je zapovedal, da je proti mlademu možu že v prvi sekundi začutil strašno sovraštvo. To sovraštvo je še naraščalo, ko mu je Beebe pogledal v oči. Oba sta tedaj poskušala imponirati drug drugemu s pogledi. Oba sta nardila močno pijačo, ne da bi spregovorila besedo.

Ostali gostje so postali kmalu pozorni na oba moža, ki sta nepremično buljila

Novi madžarski zunanji minister

grof Stefan Osaky, novi zunanji minister Madžarske

drug v drugega. Nenadno je Emonds segel v hlačni žep, potegnil nož in uselkal s njim Beebea. Brivski pomočnik se je zgrudil brez besede mrtev. Gostje so prepozno navallili na morilca. Tudi na razpravi je bilo vse razburjeno nad Emondsovim dejanjem, nekaj razumevanja za njegovo dejanje je pokazala edino Beebeova mati, ki je prosila tudi za milo sodbo. Morda pa je storila to samo zavoljo tega, ker je bila v zasebni sodbi dosegla, da mora morilec vse svoje življenje skrbeti zanjo.

Robot iz Švice

Teha 205 kg ter skriva v sebi kup žic, baterij in žarnic

Pred desetimi leti si je Švicar Huber iz Teufena, velik prijatelj mehaničnih in električnih stvari, izmislil, da bi zgradil umetnega človeka. Takrat mu je bilo dvajset let. Imel je s svojimi poskusi mnogo neuspehov, njegov oče je zmešal z glavo in pravil, da bi bilo bolje, če bi si Avgust izbral dostojni poklic trgovca. Toda mladi Huber se ni vdal — in danes je svojo nalogo izpolnil. Zgradil je robota, ki mu je dal ime »Sabor« in kakršnega še ni bilo.

Ta robot je velikan z višino 2,30 m. Teha 205 kg in ga prevažajo v zaboji, ki tudi tehtajo 80 kg. Na zunanje je ves iz jekla, okrogel in dobro zaprt, v svoji notranjosti pa skriva zmešnjavo žic, baterij, žarnic, koles in radijskih naprav. Strokovanjak pri pogledu vanj marsikaj razume, so pa stvari, ki si jih tudi sam ne more pojasniti.

Seveda noče zgraditi ok skrivnostnih svojega »otroka« ni preveč govoriti. Znano pa je to, da krmari njegove gibe in dejanja z ultrakratkimi valovi. To mu je mogoče celo na razdaljo 30 km.

Kaj mnogovrstne so stvari, ki jih je Sabor zmožen. Če ga n. pr. nekaj vprašate, odgovori takoj in razločno ter giblje pri tem čeljust. Lahko ti pokima z glavo ali pa zavrti oči, da te kar objame groza. Roke mu delujejo popolnoma po željah njegovega »očeta«. Lahko prižgejo žigico ali vžigalnik in »ustnice« vlečejo cigareto. Samo ob sebi se razume, da more jekleni mož tekati naprej in nazaj ter mahati istočasno z rokami, kakor človek pri hoji.

Saborjeva duša pa seveda ni v njegovih

Munch — 75 letnik

Nestor nordijskih slikarjev Edvard Munch je obhajal prošle dni 75letnico svojega rojstva. Jubilar je pripadal v osemdesetih letih minulega stoletja skupini naturalistov, njegove slike pa vise danes v muzejih po vsem svetu.

Ogromno zaklonišče v Birminghamu

V Birminghamu na Angleškem gradijo ogromno zaklonišče proti letalskim napadom iz zraka. Stroški so preračunani na 50 tisoč funtov. V mirnem času bo zaklonišče rabilo za ogromno garažo, v kateri bo lahko parkiralo 260 avtomobilov.

Osem novih radio postaj

Kakor poročajo nemški listi, je ruska vlada namestila v Ukrajini osem novih radio postaj, katerih naloga je v tem, da nagajajo oddaji čsl. postaj v ukrajinskem jeziku. Ruske postaje oddajajo svoje programe na istem valu in ob istem času kakor čsl. postaje. Poleg tega razpolaga ruska vlada v zapadnem delu Ukrajine še z dvanaestimi radio postajami. Ukrajincem, ki bi jih zaslišali, da poslušajo čsl. radio oddaje, grozi v Rusiji kaznen do 20 let roblje.

Stratosferni ekspres

Na Angleškem so dovršili novo potniško letalo, ki bo letelo z brzino 480 km na uro. Prvi poskusni poleti bodo v začetku prihodnjega leta. Po angleških poročilih gre za stratosferni ekspres, ki bo oskrboval promet na poti Southampton—New York. To razdaljo bo letalo preletelo v 12 urah. V letalu bo prostora za 18 potnikov. Kabine so tako zgrajene, da bo avion lahko letel v veliki višini, pri čemer se bodo potniki počutili udobno kakor na trdnih tleh.

Konec demanta nesreče

Med potovanjem iz Amerike v Evropo je prekomornik »Bathory« izgubil nekega potnika, Stefana Balogha. Mož je izginil v valovih s Hopeovim demantom vred, ki je bil na zelo slabem glasu.

Ta demant je bil eden najlepših, kar jih poznamo. Svetlikal se je modrikasto in je tehtal 112 karatov. Pravijo pa o njem, da je vsakemu svojih lastnikov prinesel nesrečo.

L. 1681. ga je kupil v Parizu lord Hope, ki mu je dal ime Nekaj časa je bil v Ameriki last neke Eveline Mac Cleanove, ki ga je dobila od svojega zaročenca, pa se je hotela dragulja iznebiti, ker je čutila, da ji od tistega dne, ko ga je prejela v dar, izginja ljubezen do zaročenca. Ponudila ga je v dar katedrali v Washingtonu — škof pa je to darilo odklonil. Z veliko težavo so našli kupca v osebi rumunskega draguljarja Balogha, ki ga je hotel podariti svoji zaročenki. A tudi ta je odklonila ta dar. Sedaj ga je Balogh vzel s seboj v mokri grob.

Ženi je odrezal jezik

75-letnega Bababoucha iz Alžira so obsodili na 10.000 frankov globo. Njegova 20-letna žena je bila strašna klepetulja, ki je s svojim jezikom povzročala, da so se mu vsi ljudje smejali. V napadu besnosti ji je Bababouche potem potegnil jezik iz ust in ga odrezal, tako da je nesrečnica dolgo videla med življenjem in smrtjo.

Za filatelistični album

Francoska poštna uprava je izdala novo znamko s sliko Slavoloka zmage. — Znamka predstavlja vrednost 2 fr.

Naloga Berije

»Maly Dziennik« iz Varšave poroča, da obstoji poglavitna naloga novega šefa GPU Berije, poskrbeti za popolno telesno varnost rdečega diktatorja Stalina. Poseben oddelek GPU, ki mu je bilo doslej poverjeno straženje Stalina, je bil razpuščen. Na njegovo mesto je prišla četa kavkaških planincev, ki so Beriji slepo vdan. Da ne bi mogel stopiti v Kremelj noben napadalec, so namestili povsod svetlobne signale in zvočnike, ki javijo tudi najhlaščji šum.

Al Capone odide v svobodo

Prej nego so ljudje pričakovali, bo zloglasni kralj čikaških tihotapev in gangstrov Al Capone zapustil kaznišniško trdnjavo Alcatraz v zalivu San Francisco. Izpustijo ga bodo namreč dne 19. januarja 1935.

Grad, ki si ga je pred kratkim kupil, mu žena s 35 delavci ureja z vso naglico. Ameriški listi pa pišejo, da se bo moral Al Capone zagovarjati zavoljo druge zadeve še enkrat pred sodniki in da bo dobil morda še enkrat leto ječe. Ta možnost pa ni velika, ker so zadevni akti na čuden način nekam izginili...

Zločinec z rekordnimi številkami

Pred kratkim so obravnavali v Talinu grehe vlomilca Edgara Ernsta Treufeldta, ki je v 42 dneh izvršil 40 vlomov. Za te vlope se je moral zagovarjati na 15 obravnava, ki so jih dokončali vse v enem dnevu. Dobil je skupaj 73 let, ki so jih potem stisnili na 5 let prisilne delavnice.

Vzrok, da so vsoto kazni tako skrtili, je ta, da Treufeldt pri vseh rekordnih številkah vendarle ni pravi težki zločinec, temveč bolj skromne vrste nepridiprav, ki je poidecem naredil bolj malo škode. Kradel je samo hišne orodje, obleko, živila in vino. Tizen ni sam popil, ker je do skrajnosti vren, temveč ga je prodajal.

Zavedni Estonci

Doslej si je dalo v Estoniji, mali državi ob Baltiku, spremeniti priimke 200 tisoč oseb, ki so narodne zavedne in so zaradi tega zavrgle imena tujega izvora.

Nov filmski par

Kakor poroča »New York Herald« se bo filmski igralec Clark Gable ločil od svoje žene Rhee Langhamove, katero je zapustil že pred tremi leti in bo vzel za svojo tretjo ženo Karlo Lombardovo, s katero ga vidimo na tej sliki

Ljubosumna tajnica

Pevec, žrtev obrekovalnih pism

Tri leta so bili prebivalci južnofrancoškega mesta Fleurance izpostavljeni pravi poplavi obrekovalnih pism, ki so trdila, da ima pevec Jaureau, član mestnega gledališča, ljubezensko razmerje z ženo vsakokratnega naslovljenca. Zaman so žene in pevec zatrjevali svojo nedolžnost, le malo mož je bilo tako pametnih, da niso verjeli tem pismom.

V večini hiš je bila vsaj ena družina, v kateri so takšna pisma povzročila prepir. Dvanajst zakonov je bilo na tej podlagi ločenih, čeprav ni bilo v nobenem primeru mogoče ugotoviti dejanskega razmerja med pevcem in dotično ženo.

Sele sedaj je uspelo dognati pisateljico anonimnih pism, ki so povzročila toliko

zla. Šlo je za mlado vdovo, Marijo Caze-sovo, ki je bila pri pevcu zaposlena kot tajnica in gospodinja in je trpela za bolno ljubosumnostjo, čeprav ni pevcu nič kazala, da ga ljubi. Da bi pa preprečila vsako možnost razmerja z drugim ženskam, je v svojem prostem času neprestano pisala obrekovalna pisma. Pevec je zavoljo teh pism sam največ trpel. Izgubil ni samo svojega mesta pri gledališču, temveč so se ga tudi v družbi vsi izogibali.

Pred preiskovalnim sodnikom je Caze-sova trdila, da je bila pri pisanju v resnici prepričana, da ima pevec razmerje z ženskam, ki jih je navajala. Sedaj se bo za svoja grda dejanja pokorila in v Fleurance se bo vrnil mir.

Kanadske petorčice — reklamna prevara?

Novinar, ki je moral zapustiti deželo zaradi senzacionalnega odkritja

Newyorški »Spectator« objavlja izpodbirno peresa kanadskega novinarja Breadleya članka, ki vsebuje senzacionalne trditve o svetovno znanih kanadskih petorčicah. Breadley trdi v tem članku nič več in nič manj nego to, da je vsa zgodba s petorčicami zlagana in od začetka do konca navaden ameriški reklamni trik za pospešitev kanadskega tujkega prometa.

V Kanadi se kaže petorčice sploh niso

rodile. Neki zdravnik je poiskal pet otrok, ki so se rodili istočasno, in jih je začel izdajati za petorčice, da bi na ta način sebi in svoji vasi zagotovil večje dohodke.

Ob koncu članka pravi Breadley, da je moral svojo deželo seveda zapustiti, kajti po tem odkritju svojega življenja v Kanadi ni bil več varen.

Lev — pestunja

Zdaj se začne kopalna sezona v Floridi in uprava milijonarskega kopališča Miamijs si je nabavila pravega leva z imenom Neron, ki so ga v newyorškem zooju zadrževali tako, da bo v Miamiju vlekel otroške vozičke po obrežni promeni. Težje nego leva pa bo dobiti dete. Kopališka uprava je obljubila neustrašnim staršem, da bi dali svoje otroke na razpolago za atrakcijo z levom, prosto bivanje v kakšnem prvovrstnem hotelu v Miamiju. Doslej se nista javila še noben oče in mati.

Novi prezident Švice

Za novega prezidenta Švice je bil te dni izvoljen g. Filip Etter

ANEKDOTA

Neki italijanski knez je povabil Danteja na svoj podeželski dvorec. V parku je bil ribnik, ki so ga bili uredili z velikimi stroški, kajti dežela tam okrog je suha. Pesnik si je ogledal napravo in se pošalil, ker je bilo v njej le malo vode. Knez, ki je bil malo nečimern, pa je dejal: »Vaše šale niso umestne. V ribniku ni premalo vode. Še pred nekoliko dnevi se je v njej neki človek utopil!« — »Tako?« — »Odvrnili Dante.« — »Ta pa se vam je hotel polaskati!«

VSAK DAN ENA

»Dedek, prosim te, da mi moj skldro, kajti tega sem jaz čisto in Miklavža v dar!«

(»Oeuvre«)

NAJVEČJI PAKET NAJMANJŠI IZDATEK NAJVEČJE PRESENČENJE!

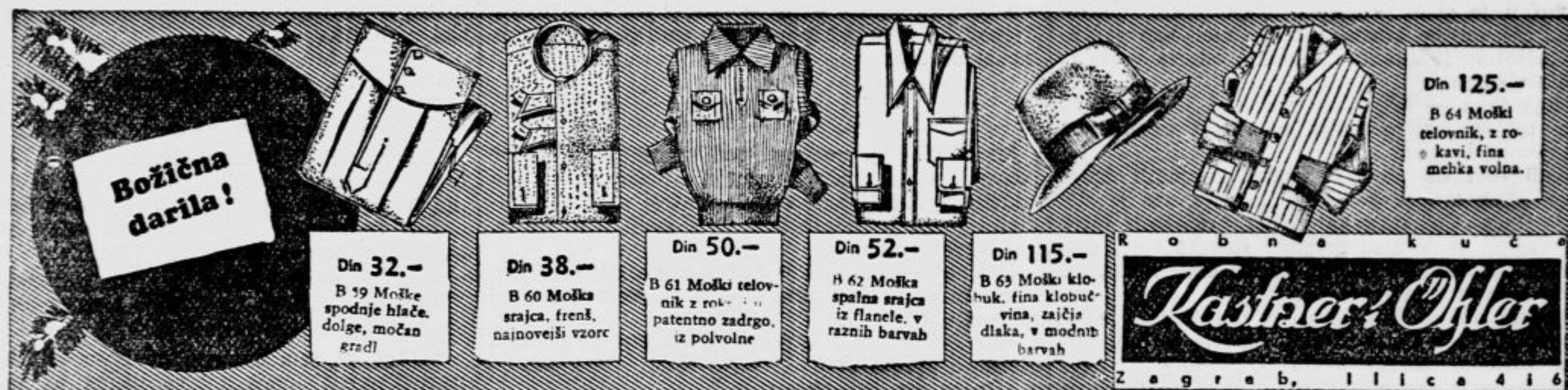
AMERIKA — AZIJA — EVROPA — AFRIKA — AVSTRALIJA!
TUDI VAŠA DECA IZBERE Z RADIO KLAJIRJEM NEPOSREDNO ZAZELJENO POSTAJO.
PHILIPS 753 JE BOŽIČNO DARILLO ZA TO IN BODOČE LETO!

PHILIPS

OBRNITE SE NA NAŠE TRGOVCE!

UGODNI POGOJI ZA ODPLAČEVANJE!

Naročajte po pošti s pomočjo naših katalogov, ki jih dobite brezplačno!

Ako blago ne bi ugajalo, ga zamenjamo ali vrnemo nakupni znesek!

Kulturni pregled

Likovna umetnost v Mariboru

Namesto nameravane razstave velikega obsega za nagrado Umetniškega kluba v Mariboru, ki je bila predložena na pomlad, so mariborski umetniki priredili manjšo priložnostno razstavo. Navadno je vsako leto ob tem času v Mariboru razstava; zdi se, da se tudi letos niso hoteli izneveriti tej tradiciji.

Poznavalcu vseh naših razstav se mora zdeti ta razstava nekaj svojevrstnega, saj stoji nekako izven običajnega okvira ostalih prireditev te vrste. Maribor noče biti provinca v nobenem pogledu, temveč meni, da je samostojno središče tudi v umetnosti. Zato razen formalnih vezi ne vzdržuje nikakih drugih zvez s slovenskim središčem in živi svoje življenje. Menda edine stike ima preko mladih iz Zagreba in edini vplivi prihajajo od tam. Oddod moramo razumeti to razliko in poseben položaj, moramo pa spoznati tudi potrebo centralne ustanove, ki bi zbrala pod svoje okrilje vse slovenske umetnike in ki bi se znala dati svojstven pečat vseh slovenski umetnosti. V tem primeru ne bi mogli opazovati pojavov oduševanja skupnosti in domači ljudi. Za nadaljevanje tradicije slovenske umetnosti, za ustvaritev narodovemu čustvovanju ustrežajočega sloga, za združitve, okrepitev in povzdigo vseh umetniških sil je Umetnostna akademija Slovencev nujno potrebna.

Tako moramo torej gledati mariborsko razstavo drugače in jo tudi drugače vrednotiti, saj so v centru veljavnih pojmov tam nekoliko drugačni in morda se je celo spremenil pojem kvalitete. Manj živahno kulturno in umetnostno življenje ima za posledico počasnost in tudi manjšo prožnost, medtem ko zahteva pravi razvoj umetnosti izmenjavo dobrin in novitet poleg poznanja velikih in močnih stremiljenj ter struj ne samo doma, marveč po vsem svetu. Zahteva pa tudi pravilno razumevanje teh stremiljenj, zato so potrebne zveze in izmenjave misli z vodilnimi duhovi sedanjosti. Prav v tem pogledu opazimo nedostatk te razstave in v tem je iskati vzrok svojstveni obliki, ki je vidna v neki sorodnosti in enakosti ter v neki preveliki skromnosti, ki bi mogla mejiti skoraj že na — revščino.

Trenutno se zdi najmočnejša osebnost Zoran Mušič, zastopnik in zagovornik najmodernejših stremiljenj o barvi in njeni uporabi. Prijetno preseneča dejstvo, da je nekako že na začetku našel sebi ustrežajoč slog, v katerem mu lahko sledimo korak po koraku. Njegova novejša dela kažejo večjo izdelanost, četudi samo v barvi, kajti kot pravi slikar zametuje rrisbo in se podreja samo barvi. Pri tem je tonsko uravnotežen in noben barvni pojav ne gre iz njegovega okvira. Dobra so Mušičeva dela ob Dravi, »Drava pri Mariboru« je studija barve vode, medtem ko lahko v sliki »Studenti« že opazujemo sledove nastojenja. Poteza njegovega čopiča je drzna in silovita, kar priča na eni strani o mlademu zaletu, na drugi strani pa tudi o naglici, za katero trpe skoraj vse njegove slike in ki je ponekod vzrok zarisanosti. Drugače pa je njegovim slikam želeli samo naslon na domačo zemljo, ki bi jo bilo mogoče v njegovem načinu dela podati barvno resnično in uspešno.

Notranje soroden, vendar manj drzen je Karel Jirak, ki se o njem zdi, da se zadnje čase nagiblje k večji slikovitosti in izražanju z barvo. Sicer ni tonsko vedno tako uravnotežen, mnogokrat mu gre namreč detajl preko celotnega okvira, takisto ne očitujejo vsa dela dosledno iste linije. Slikarstvo in krajina mu dobro leži, posebno če se ne spušta v podrobnosti in zlasti še, če daje tudi svojim čustvom nekoliko besede (»Jesenska jutro«). »Jesenska krajina« (s ponosnim podnaslovom: Pred nevihto) je po barvi in nastojenju dober pendant enako dobremu »Večeru na Griču«.

Samostojni in najmanj soroden ostalim je Ivan Kos. V svojih delih kaže umirjenost, ki je skoraj že prevelika. Je najbolj raznovrsten, saj je razstavil dela v vseh tehnikah. Njegovi mehki in lirski naravi najbolj ustreza akvarel, z njim zna izraziti pravo razpoloženje narave in svoje in z njim ume slikarsko govoriti (»Jesenska krajina«). Akvarelno tehniko obdeluje tako, da lahko dela z njo dobre portrete

(»Deklica«), kar ni tako preprosto, če pomislimo na težko te tehnike. Slabši je v olju, kjer ga včasih preprosto opisovanje detajlov zapelje v škodo slikarskega učinka. Pri teh podrobnostih pozabi na celoto, ki naposled ne izpade slikovito, čeprav mu ne moremo odrekati slikovitih detajlov (»Male hiše«). Kosova risba in linoreza potrjujejo njegovo lirčno stran, ki pride tudi v grafiki do pravega izraza. Najmlajši med vsemi je Maks Kavčič. Mladost je očitna v vnetem iskanju, v pridni delavnosti. Bilo bi želeli samo malo več poguma in samozavesti Kavčič študira predvsem barve in njih harmonije, čeprav jim ne more vedno najti ravnotežja. Vendar lahko pri njem opazimo mnogo dobrih lastnosti; v svojih delih ima poleg barvne resničnosti zrak, globino in daljavo. Ima pa tudi kos sebe v mračnem razpoloženju (»Koča ob Dravi«). Kavčič je mlad nedvomen talent, ki bo moral še v svet, da se bo učil in opazoval, da se bo znašel in da ne bo zamrl v ozkem ozračju, ki je za mlad razvoj prenevarno.

Kipar Fran Ravnikar je razstavil bronasto figuro dekleta, izdelano v dobri stari maniri s spomini na secesijo. Boljša je portretna glavica z življenjsko resničnostjo in dobro plastičnostjo. H koncu naj še omenim absolutno neprimernost dvoran v razstavne namene. Razbita svetloba daje nemirne poglede, preozka širina ne dovoljuje opazovanja od daleč in neprimerna okolica ni niti malo v čast razstavi, temveč ji ugotavlja škoditi. Nemirni in nezadovoljeni išče človek pogleda in zbira vitise; potrebno mu je mnogo časa, da se prav znajde, pa tudi potem se ne more dovolj koncentrirati in živjeti. Maribor nujno potrebuje za svoje razstave primernih prostorov, ki bodo ustrezali vsem zahtevam sodobne arhitekture in slikarstva in ki bodo obenem tvorili reprezentančen hram naše likovne umetnosti na severni meji. F. K. Kos

Zapiski

SPOMINSKA KNJIGA DRŽAVNE TEHNIŠKE SREDNJE ŠOLE V LJUBLJANI
Ob koncu letošnjega junija je zaključila ljubljanska TSS petdeseto šolsko leto. Ob tej priliki je priredil naš največji tehniški srednješolski zavod razstavo, ki je vzbudila ogromno zanimanje ne samo v Ljubljani, temveč po vsej Sloveniji. Obenem je v vodstvo šole obljubilo posebno spominsko knjigo, ki je izšla prav te dni, ko je minilo 3. decembra t. l. 50 let, kar je bil zavod svetčano odprt.

Spominska knjiga je razdeljena na štiri dele. V prvem je najprej obširna in do sedaj najtemeljitejša zgodovinska razprava o zavodu in v začetkih obrtnega šolstva na Slovenskem. (spisal direktor Jožef Rešner). Tej sledi podoben oris delovanja posrednih odsekov in oddelkov na zavodu, ki združuje pod skupnim vodstvom štiri vrste šol: tehniško srednjo šolo, delovodsko šolo, moško in žensko obrtno šolo ter banovinsko šolo za glasbilo. Posebna članka razpraviata o šolski zgradbi ter o številu učencev in frekvenci zavoda. Zaključek tega dela pa tvorita popoln seznam učnega osebja ter absolventov in absolventk od začetka šole do danes. V drugem delu spominske knjige so spisi o visokošolskem študiju, strokovni organizaciji in delovanju absolventov, o stremiljenjih za ustanovitev popone slovenske umetnostno-obrtno šole in umetnostne akademije ter o ženskem obrtnem šolstvu v dravski banovini. V tretjem delu so članki o bivšem in sedanjem obrtnem in tehniško-industrijskem šolstvu v dravski banovini s pregledom pospeševanja obrta in prirejanjem strokovnih tečajev Zbornice TOI v Ljubljani. Zaključni četrti del pa obsega podoben pregled obrtnega in tehniško-industrijskega šolstva v Jugoslaviji.

Ze ta kratki pregled razprav in člankov nam kaže odlični pomen te strokovne publikacije, kakršne do sedaj o našem strokovnem šolstvu še nismo imeli. Zato priporočamo vsem, ki se zanimajo za razvoj slovenske obrti in industrije, da si knjigo čim prej nabavijo, zlasti še, ker je tiskana v omejenem številu in bo prav gotovo kmalu razprodana. Knjiga obsega v obliki velike osmerke brez številnih celo-

stranskih slik na umetniškem papirju 276 strani in stane kljub lepi in umetniški opremiti trdo broširana samo 50 din. Naroča se pisмено ali ustno na naslov: Drž tehniška srednja šola, Ljubljana, Aškerčeva cesta 9.

Zagrebsko gledališče vprizori ta teden Na Aleksandrovi trgu: 19. Matija Gubec, 20. La Wally, 22. Faust, 23. Egmont, božična nedelja: Don Pasquale (popoldne), Baron cigan (zvečer), božični ponedeljek: Dundo Maroje (popoldne), Tri valčka (prem. zvečer). — V Frankopanski ulici: 20. Junak, 21. Pod kuratelo, 23. Deklica iz Prage, božična nedelja: pod kuratelo (popoldne), Pot v Benetke (zvečer), božični ponedeljek: Deklica iz Prage (popoldne), Junak (zvečer).

Proza Otona Zupaniča. V zvezki s četrtim zvezkom Zupaničevih spisov, ki bo izšel za božič, je urednik te izdaje, dramaturg in kritik Josip Vidmar predaval v soboto zvečer v knjižarni Akademске založbe o Otonu Zupaniču kot proznem piscu. Na nekaterih značilnih primerih njegovega esaja in kritike je pokazal, kako Zupanič pojmuje poslanstvo pesnika, umetnika in duha sploh, kaj sodi o položaju pesnika v našem narodu in o nekaterih drugih vprašanjih slovenske duhovne kulture. Predavanje, ki mu je zopet prisostvovalo lepo število pozornih poslušalcev, je pokazalo, da bo zvezek Zupaničeve proze ena naših zanimivijših knjig zadnjega časa, saj so ti prozni sestavki prvič zbrani v knjigo in kažejo vso priložnostnostno značaj visoke in trajne odlike. Šele s tem zvezkom bo Oton Zupanič postal »magnus parens« naše esejistične literature.

Dr. Jos. Cerin »Meditacija« in valčkova pesem »Vera«. — Pred kratkim je izdal dr. Cerin svoj najnovejši skladbi »Meditacija« in »Vera«: Meditacija (borba za srečo) je zgrajena na kratki temi, ki izraža prošnjo po ljubezni in ki se proti koncu sklada stopnjuje do strastne višine. Valčkova pesem na besedilo Mirka Kraglja pa nam slika srečo v ljubezni. Sladkost in milina polna melodija te pesmi prime vsakogar, ki jo je slišal. Obe skladbi igrajo že razni salonski orkestri, radijski orkester, godbe na pihala z največjim uspehom. Valčkovo pesem »Vera« je Marij Šimerac zapel na novinarskem koncertu z največjim uspehom. Skladbi sta prirejeni za klavir, za salonski orkester in za godbo na pihala. Kdor si hoče privoščiti deset minut čistega glasbenega užitka, temu ju toplo priporočamo. Doblata se v vseh knjigarnah.

Za svobodno vlado duha. Te dni je rektor češke univerze v Brnu, znameniti literarni zgodovinar, esejist in kritik dr. Arne Novák ob izročitvi insignij Masarykovi univerzi spregovoril besede, ki so v sedanjem času vredne posebne zabeleže. Govorec o delu univerz je dejal med drugim: »Naš končni smoter ostaja jasen: vzgajati mlada pokolenja v odgovornosti za kraljestvo duha, ki je nadrejena oblasti materije in mora le-to obvladovati. S tako vzgojo hočemo zmanjševati moč nasilja, pa naj gre za nasilje z orožjem ali z

Trilysin BIOLOŠKI TONIKUM
ZA LASE

z novo učinkovito snovjo je priznan kot odlično sredstvo zoper prhljaj in izpadanje las.

Trilysin -MASTEN

vsebuje poleg preskušene učinkovite snovi Trilysina še fino razpodeljen dodatek masti ter služi odlično onim, ki imajo suhe, krhke in nelepe lase.

Trilysin
MASTEN IN BREZ MASTI

VSAK POSLUŠALEC RADIA ŽE POZNA

GIF BATERIJE

brez kisline in
BREZ SALMIJAKA

ker imajo
NAJVEČJO NAPETOST
ODLIČNO SE OPOMOREJO
NEOMEJENO TRAJNOST
SHRANJEVANJA

Pazite na posnemanja!
Patenti najavljeni!

GIF BATERIJE originalne samo z RDEČIM PEČATOM

diktatom. Univerza bi prenehala izvrševati svoje poslanstvo, če bi ne plaval nad njo in z njo ne vladal Creator Spiritus. Njegova vlada in moč sta zagotovljeni samo tedaj, če bo v polni meri zagotovljena svoboda raziskavanja in poučevanja. To svobodo bomo branili tako proti pritisku z ulice kakor proti usmerjevalnim težnjam države. Naši ideali ostajajo vsečloveški, humaniteta v najvišjem smislu besede, zgrajena na temeljih in na sintezi antične in krščanske kulture. Dobro pa vemo, da vodi pot do prave humanitete samo skozi vrata narodnosti, zato bomo na Masarykovi univerzi gojili češko zavest, domače svojostnosti, posebnost narodne biti, ker ne pozabljamo, da naš narod in država potrebuje zavednih glav, delavnih rok in hrabrih src, če hočemo ohraniti to, kar nam je ostalo po letošnji tragični katastrofi... Ob koncu je rektor dr. Novák izrazil vero v boljšo, pravičnejšo bodočo Evropo.

Iz naših zgodovinskih raziskavanj. Kot separatni odtis iz novega zvezka »Glasnik Muzejskega društva za Slovenijo« je izšla interesantna razprava dr. Josipa Malca »Schwabenspiegel in koroško ustoličenje«. Pisec se vrača z novimi kritičnimi pogledi k vprašanju koroškega ustoličenja, ki predstavlja najznačilnejši akt starejših slovenske zgodovine. V tej razpravi se bavi dr. Mal s poročilom Schwabenspiegla, o pravih in umeštanju koroškega vojvode, pri čemer prihaja k sklepu, da to poročilo opisuje potek ljudskega zborovanja, »veče«, ki je v zvezi s starim pravim običajem koroških Slovencev. V glesenskem rokopisu omenjeni slovenski spev, ki so ga peli kmetje, ko so vodili vojvodo okrog knežjega kamna, označuje avtor kot srednjeveški kirleis (Kyrle eleison). Ker so večja izvolila in potrdila vojvodo, se je moral le-ta zagovarjati pred njimi tudi v primeru tožb, med tem ko je bil po nemškem pravu podošen kralju odnosno njegovemu dvornemu sodišču. Ker je karantanski vojvoda vstopil v svoje pravice šele po slovesnem umeščenju, ga je bilo treba smatrati vse dotlej za navadnega deželana, ki ga je mogel vsakdo tožiti pred sodiščem v deželi. Cim pa je postal pravi nemški državni knez, je za karantanske Nemce veljalo nemško pravo, medtem ko so Slovenci — kakor poroča Schwabenspiegel — ohranili še nadalje pravico, da tožijo vojvodo pred navadnim sodnikom. Pisec obeta še nadaljnjo razpravo iz tega kompleksa vprašanj naše starejši zgodovine. Že po njegovem tolmačenju »Švabskega zrcala« smemo soditi, da je mogoča nova osvetlitev vprašanja pravnega in političnega položaja karantanskih Slovencev v srednjem veku.

Statvene mojstre

sposobne in izkušene, ISČE velika tkalnica pisanega bombažnega blaga.

Samo reflektantje z dolgoletno prakso ter s prvovrstnim tehničnim znanjem naj naslovijo ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Tekstilce«.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Gumbe za preobleko

ter aparate, stence in vse ostale potrebščine za salone dobavljamo po najnižjih cenah. Zahtevajte ponudbe in vzorce.

J. GUTTMANN
Zagreb, Martićeva 4 — Telefon 58-21
trgovina šivalnih strojev in nadomestnih delov

**MAGNEZIJA
SAN PELEGRINO**

Peneča se **MAGNEZIJA S. PELEGRINO** je prijetno sredstvo za čiščenje. Dobro učinkuje. — Škatlica vsebuje eno dozo, z ali brez okusa po janežu.

Dobiva se v vseh lekarnah.

Prodajna cena din 6.—.

B. S. br. 27283 23/X 1938 L

Lepa darila za Božič!

Par primerov iz naše božične izbire:

Namizne garniture, za 6 oseb

kavne svilene	Din 360.—
damast	Din 220.—
jedilne damast	Din 230.—, 370.—

Robci v elegantnih škaflicah

damski 6 komadov	Din 11.—, 14.—
fini 6 komadov	Din 30.—, 37.—
moški 6 komadov	Din 33.—, 47.—

Preproge,

perzijski in moderni vzorci, 150/240 cm	Din 970.—
200/290 cm	Din 1570.—

Odeje,

volnene	Din 190.—, 220.—, 270.—
svilene	Din 300.—

Za domače halje in pižame

svileni barhent	Din 28.— do 38.—
barhent za pižame	Din 12.— do 18.—

MANUFAKTURA F. KS.

SOUVAN

LJUBLJANA — MESTNI TRG 4

F. G.

Strel v grajski knjižnici

Roman

»Vsakokrat sto funtov več.« Poračunal je. »Ali veste, da bi vas stalo vseh trideset pisem na ta način skoraj petdeset tisoč funtov?«

»Vem. Izračunala sem. To me tlači kakor mora.«

»Kako ste plačali tih pet sto?«

»Imela sem denar. V teh petih mesecih sem delala na stran vsak penij, ki sem si ga mogla utrgati.«

»Res ste mu poslali pet sto funtov? Temu je treba storiti konec, to ne more iti kar tako naprej!«

»Ali boste mogli kaj ukreniti proti temu, gospod Meredith?«

Smehljaje se ji je pogledal v blede obraz in prikimal. »Obljubim vam, da nekaj ukrenem; ali se bo obneslo ali ne, še ne morem reči. Ne belite si več glave, prepustite to meni! Sproti vam bom poročal o vsem.«

Mala grofica je vstala in položila roke v njegovo desnico. »Gospod Meredith, kako naj se vam zahvalim? Ne morete si misliti, koliko sem pretrpela te mesece, ki sem bila zmerom tako sama s svojim obupom. Že to, da sem se mogla komu izpovedati, mi je v tolažbo. Tega vam nikoli ne pozabim nikoli ne!«

John ji je stisnil roke in jo potrepal po ramenu, češ, naj bo mirna. In prav med tem ganljivim prizorom je Juanita Meredith odprla vrata in stopila v salon.

»Moja žena — lady Colchesterska, je predstavil John ter se sam pri sebi namuznil Juanitinim dvignjenim obrvom.«

Mladi ženi sta na prvi pogled presodili druga drugo. »Tak to, je pomislila Juanita, »to je zloglasna lady Colchesterska! Milo, dražestno bitje. Kdo ve, ali je v njenem zlem slovesu sploh kaj resnice? John je bil nekam čudno očetovski proti nji, ko sem stopila v sobo.«

»Strašno mi je žal, gospa Meredithova, je izpregovorila lady Colchesterska, »da vas je moj razgovor z vašim možem prepodil z doma.«

Juanita se je zasmejala. »Nikar si ne belite glave, lady Colchesterska. To bo delal John, ko pridejo računi.«

»O, moja slutnja! je rekel z votlim glasom. »Pelji lady Colchestersko v svojo spalnico, da si napudra nos. Jokala je.«

»Strašno moram biti na pogled, je rekla Pamela, čeprav je mislila narobe.«

»Niti vedela ne bi bila, da ste jokali, je vpljudno dejala Juanita. »Ali je bil John grob proti vam?«

»Narobe, je malce hudobno odvrnila Pamela. »Zlat je bil. Rekel je, da sem takšna kakor utopljena vila.«

»Ohi! je menila Juanita in z nejevoljo opazila, da strmi mož kar naprej preko njene glave. »Pojdite, prosim lady Colchesterska! Po mojem mnenju je seveda čisto nepotrebno, da bi si pudrali nos.«

S praga spalnice se je še enkrat ozrla na moža. Njegov obraz je bil negiben, a sam pri sebi se je muzal do ušes.

Poižvedbe

Meredith se je podpisal pod zadnje poročilo, ter pozvonil službojočemu redarju. »Nesite to v sobo oddelnega načelnika, da jutri zjutraj najde! In naj ga, ali je narednik Beef še v svoji sobi? Če je, naj pride k meni.«

Cez nekaj minut se je čakati narednik z rdečim obrazom pokazal na pragu. »Klicali ste me, gospod Meredith?«

»Da Sedite, Beef, a pazite, da se stol ne podere! Hočete cigareto?«

»Hvala, sir. Prosim!«

»Beef, je prišel John Meredith, »zadnji čas se mi zdite nekam utrujeni. Sodim, da bi potrebovali dopusta.«

»Menda ne zato, ker bi bili nezadovoljni z menoj, gospod Meredith, je odvrnil narednik, ki mu je zdravje kar sijalo z obraza.«

»Seveda ne. A če zaprosite za dopust, morate reči, da ste preutrujeni in potrebujete teden dni oddiha. Priporočil bom vašo prošnjo.«

»Prosim, sir. Hvala! je pokorno rekel Beef. Meredith ga je zvedavo pogledal. »Čujte, Beef, kaj delate v prostem času?«

»Slikam.«

»Kaj? Sobe?«

»Ne, gospod Slike.«

»Sveta nebesa! Kakšne slike?«

»Nu takšne, sir. Reči in ljudi. Slikal sem svinje

in krave in ženo našega vikarja. Sliko sem ji poslal za božič.«

»Ali ji je bila všeč?«

»O, da, da. Ko sem ji namreč vso reč pojasnil, sir.«

»Kako pojasnil? Pa ne da bi bili kubist?«

»Oh, til! Beef je zaničljivo mahnil z roko. »Ne, a stisnil sem sliko pod pazduho, lepo zavito v papir, in šel k vikarjevi ženi in dejal, da sem jo naslikal. Toda moja žena je bila zavila podobno, na kateri stoji krava do trebuha v vodi.«

»Mučna zadeva. Kako je prišlo do zamenjave?«

»Mda, sir, sam ne vem. Moja žena in vikarka nista nič kaj posebni prijateljici.«

»Torej, na tem dopustu ne boste slikali. Prvič neki Thomas Jones dobiva pisma na naslov H. Smitha, 94 Baldock Road, Blackfriars, London — zapišite si! Ta Jones je izsiljevalec, in rad bi vedel, kdo je Vaša naloga na dopustu bodi, da to dožete, če je mogoče.«

»Videti je kaj preprosta reč, je zadovoljno pokimal narednik.«

»V resnici pa ni. Drugič morate v Windsor. Med Windsor in Old Windsorom, takoj za kraljevsko farmo, stoji 'Brezov dvor', hiša, ki je last Fawcettovih rodbine. Oče, mati in sin. Poižvedite o sinu vse, kar je moči izvedeti! Ime mu je Gerald, kilčejo ga pa 'Murr'.«

»Ali je predkaznovan? je vneto vprašal Beef. »Imamo že kaj o njem v uradnih spisih?«

»Ne, budalo! Drugače vas vendar ne bi pošiljal tja. Dognati morate, kaj dela ves božji dan, ali ima kakšno službo, ali še vedno toliko pije...«

Lepa, praktična darila

si nabavite za Božič v znani manufakturni veletrgovini

R. MIKLAUC „Pri škofu“

Lingarjeva ul. LJUBLJANA Pred škofijo

VELIKA IZBIRA OSTANKOV SVILENEGA, VOLNENEGA IN PERILNEGA BLAGA PO ZNATNO ZNIZANIH CENAH.

Ugodna prilika! nakupa finega porcelana, novega gramofona. Kunc. Salendrova 4-L. 32110-6

Pohištvo (Herrenzimmer) takoj prodam radi odpotovanja. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ugodno in pocenice. 32566-13

2 para smučarskih čevljev malo rabljenih za 13 in 15 let in Topoludar prodam. Bleweisova c. 6, pritličje, levo. 32365-6

Orehova jedra In fižol nudi SEVER & Co., Ljubljana, Gosposvetska 3. 32100-6

Stroji Šivalne stroje prvovrstnih znamk, najcenejše, tudi rabljene od 300 din naprej. TRIGLAV, Resljeva 16. 32221-29

Lokali Na Jesenicah ali bližnji okolici, izčemo dve prazni sobi za pisarno. — Condor, Jesenice, poštni predal. 32360-19

Sobo odda Opremljeno sobo s hrano in sobo s štedilnikom, oddam. Karlovska c. 28. Ogled popoldne. 32349-23

Sobo lepo opremljeno, čisto, mirno, s souporabo kopalnice, s posebnim vzhodom v 1. nadstropju, oddam takoj ali 1. januarja 1 ali 2 osebam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 32339-23

Dragocenosti Vsakovrstno zlato kupuje po najvišjih cenah. CERNE — Juvellr. Ljubljana, Juvellr. 32353-13

Prodajam Vsled selitve prodam posteljo, nočno omarico, smoking za šibke postavne, bel otroški košček in riave otroške čevljičke št. 30. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 32271-6

Zahtevajte veliki zimsko-sportni katalog

M. DRUCKER Zagreb, Ilica 39

Dopisi

Vaska beseda 2 din; davek 3 din; za dananje naslova 5 din; najmanjši znesek 20 din.

Psihografolog Karmah danes zadnji dan v Ljubljani.

Obrnite se na grafologa

Lepa trajna ondulacija je tudi lepo darilo za božič ki ga dobite po zmeri: cen: pri Pintar Ernest

Trizer za dame in gospode. Ljubljana, Kralja Petra trg št. 2 (Miklošičeva) cesta — nasproti sodniškega parka 32106-24

Ženitve Gospodično vdovo ali ločenko, izčemo zaradi razirjenja podjetja, pozneja ženitve osigurana. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Resnoste. 32354-23

Izgubljeno Muf temno drap je izgubil otrok na travnatski progi Evropa Stari trg. Pošten najditelj naj ga odda proti nagradi: Stari trg 9-L. 32359-28

Razno TEGA NE MORE NIKDO Poljubne najnovije plošče samo po Din 30.—. Razen tega vza račun memo tudi stare v

elektrolon IŠČITE SEZNAM

vignite v oglašnen oddelku dospele ponudbe.

Karmaha, ali se odlikuje posebn s analizo človeškega značaja, dela na strogi znanstveni bazi grafolo gije in daje vsakemu za nastopajoče dogodke pismene nasvete, ki vam bodo koristili vse vaše bodoče življenje. Obiske sprejema v Ljubljani, hotel Soča, Sv. Petra c. vsak dan od 9. do 12. dop. in od 15. do 19. popoldne. Odgovarja tudi na določeno korespondenco v Ljubljani ostane do 20. decembra.

Opremljeno sobo v centru mesta, s posebnim vzhodom in centralno kurjavo, oddam 1. januarja. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 32364-23

Sobe išče Zakonca brez otrok iščeta opremljeno sobo z uporabo kuhinje za kakoj. Ponudbe z navedbo cene na ogl. odd. Jutra pod šifro »Cistoe. 32056-23a

Zakonca brez otrok, iščeta za 1. januar opremljeno sobo, čisto in svetlo, po možnosti s souporabo kopalnice. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Drž. uradnikae. 32362-23a

OZNANILO

Opozarjamo cenjeno občinstvo, da

prodajamo za praznike od danes naprej naše slovite

Petričkove kremove rezine („Kremšnite“) preko ulice

po Din 2.— komad

Slaščičarna Petriček

NA ALEKSANDROVI CESTI

Vsem sorodnikom in znancem naznanjamo, da je preminil ob tolažilnih svete vere naš ljubljani soprog, oče, brat in stric, gospod

Friderik Čermek

POSTAR IN POSESTNIK

Pogreb dragoga pokojnika bo v sredo 21. t. m. ob pol 10. na farno pokopališče pri Sv. Benediktu.

Sv. Benedikt v Slov. goricah, 19. decembra 1938.

žalujoči:

EMILIJA, sopraga; MILIKA, hčerka; REZIKA, sestra; JOŠKO, brat in ostali sorodniki

NSERIRAJ V „JUTRU“!

MALI OGLASI

Službo dobi

Modistka samostojna moč dobi mesto. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Samostojnae. 32348-1

Gospodično Čez 20letno, z dobro vzgojo absolutno zanesljivo, izčemo k štiriletnemu otroku za čez dan. — Zglasti se pri Hausman, Gosposvetska 9, prtil. 32347-1

Služkinjo za vsa hišna dela, zmoglo kuhanja, čisto, prido, pošteno, takoj sprejemem. — Vprašati v trgovini Ljubljana, Prečna ul. 8. 32345-1

Frizerko in vajenka prvovrstno, sprejme za stalno. — Salon Izabela, Pod Tranco. 32343-1

Na Jesenicah izčemo kontornistko in pisarniško praktičnost, perfektno v nemščini in slovenščini. Pismene ponudbe: — Condor, Jesenice, poštni predal. 32361-1

Blagajničarko s trgovsko izobrazbo z znanjem nemškega jezika za večjo trgovino sprejemem. Ponudbe s sliko in navedbe referenc na ogl. odd. Jutra pod »Blagajničarka. 32357-1

Rudarski nadzorniki mlajši, po mogočnosti z rudarsko šolo, dobijo mesto v rudniku premoga. Ponudbe s priporočili pošljite na Prometno banko, Beograd, poštni predal 204. 32065-1

INSERIRAJ V „JUTRU“!

Tkalskega mojstra samostojnega, z dolgoletno prakso, izčemo. Nastop takoj ali pozneje. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Mojster 39a. 32351-1

Pouk Tečaj za stroje pisje priredil Trgovsko učilišče in stenografski institut RO-BIDA, Ljubljana, Trnovska ul. 15. Novi moderni stroji. Najnovejša učna metoda. Začetek: januarja 1939. Pojasnila v pisarni: Ljubljana, Trnovska ul. 15. 32356-4

Tečaj za stenografijo (šestmesečni) priredil Trgovsko učilišče in stenografski institut RO-BIDA, Ljubljana, Trnovska ul. 15. — Poučuje ga. prof. Robidova. Učnina nizka. Uspeh zamenjamo. Začetek: januarja 1939. Pojasnila v pisarni: učilišča: Ljubljana, Trnovska ul. 15. 32355-4

Potniki tudi kot družabnika z nekaj kapitala, sprejme agentura in komisijka trgovina. — Zdržitelj s sličnim podjetjem mogoča. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Dobra zastopstva. 32274-5

Glasbila Darila za male in velike gitare, harmonike violine i. dr. najceneje pri M. MODIC Ljubljana, Coizova c. 9. 399 26

Klavirsko harmoniko s kovečkom, v učiliščem stanju prodam po zelo ugodni ceni. Ogled v Dalmatinovi ulici 10-L, levo. 32294-26

Radio Posodim radio aparat na krajšo ali daljšo dobo proti primeram mesečni oddoknini. Aparat je s plus 1 ceven, prvovrstne kvalitete, zelo selektivni, s krasnim zvokom, rabljen samo en mesec. Poraben je za privatnike in za lokale. — Ceni, ponudbe z navedbo mesečne oddoknine in dobe posojila na ogl. odd. Jutra pod značko »Radioe. 32363-9

Dragocenosti Vsakovrstno zlato kupuje po najvišjih cenah. CERNE — Juvellr. Ljubljana, Juvellr. 32353-13

Prodajam lep dolg sportni plašč, — podložen z lisico po ugodni ceni. Ogled dnevno popoldne ali po dogovoru. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 32353-13

Prodajam Vsled selitve prodam posteljo, nočno omarico, smoking za šibke postavne, bel otroški košček in riave otroške čevljičke št. 30. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 32271-6

Zahtevajte veliki zimsko-sportni katalog

M. DRUCKER Zagreb, Ilica 39

G. Th. Rotman:

Kapitan Kozlostrelec gre leve loviti

29

Nedvomno je bilo zanimivo zvedeti kaj o izviru spomenika; a še bolj zanimivo je bilo vprašanje, kako naj pridejo na tla! Potniki niso vedeli, pa tudi ne, ki se je zbirala spoda, pa tudi ne. Teda je obšla nekega redarja srečna misel. Pravkar je bil opazil prodajalca balončkov...

ZAHVALA

Vsem, ki so ob smrti naše dobre mame sočustvovali z nami, vsem, ki so jo spremlili na njeni zadnji poti in ji s cvetjem zasuli grob, izrekamo iskreno zahvalo.

Prav posebna hvala pa gg. docentu dr. Matku in dr. Jemcu, ki sta se z nadčloveško požrtvovalnostjo zavzela za našo mamo in ji lajšala zadnje trenutke, ter čč. sestram Leoniča za skrbno nego.

Posebno hvalo izrekamo rodbini višjega svetnika Antloge, ki nam je v težkih trenutkih stala prijateljsko ob strani.

Rodbini:

dr. Frilanova — ing. Jernejčičeva

Mestni pogrebni zavod
Občina Ljubljana